

1914 március 15. péntek

1914 március hó 15 en péntek

DEBRECZEN

Előfizetési ár szétküldéssel:		Negyvenhatodik évfolyam.	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
HELYBEN:	VIDÉKEN:	61-ik szám.	DEBRECZEN,
Egy óra 1 korona	Egy óra 1 K 50 f.	Vasárnap, 1914. március 15.	Darabos-utca 7. szám.
Negyedévre 3	Negyedévre 4 K 50 f.		Telefon: 412.
Egyes szám ára 4 fill.	Egyes szám ára 6 fill.		

A munkásmozgalmak

forrásul rendszeren a gazdasági okok szolgálnak, va amint az, hogy a munkanélküliek száma nagy. Ha tehát azt mérsekélni kívánjuk, legelőbb is rendkívüli közmunkákkal kell segitenünk, hogy a pangó ipart és téllen munkásait csak némileg is megnyugtassuk; számolnunk kell továbbá a modern szociálpolitika követelményeivel, a demokratikus gazdasági szükségletekkel, annál is inkább, mert ezeket az újabb korszellem a nyugati országokban már is megteremtette, érintvén mindezek a magyar ipar vitális érdekeit.

A munkásmozgalmak alapjait Lujó Brentam, a haladás uttörője, Millerand és Lloyd George rakták le. Ezeknek az eszméje s fölfogása szerint a munkásoknak őrszemekre van szükségük, akik munkástársaikkal békésen érintkeznek s egyuttal szigorú fegyelmet is gyakorolnak. Ennek a biztosítására teremtették meg az egyesületi jognak az alapján a szindikátust, mely akkora hatalommal rendelkezik, hogy ma már lehetővé teszi a munkaeszközöknek a bűnös rombolásait megakadályozni. A munkások vezetői is békülékenyebbek s így távolról se higgyük, hogy az igazi demokrácia a tőkét, a tulajdont veszélyezteti; mert a tömegek rendszeren csak ott támadnak,

ahol el lesznek nyomva s ahol nincs meg a kellő részeltetésük, ahol sérelmeik orvoslására csakis az erőszak áll rendelkezésre.

Az ipari munka szabályozásánál állandóan két elv uralkodik és küzd egymással: a szabadság és a közérdeknek az elve, mely utóbbinak a védelmére az államnak rendszabályokat kell alkotnia.

Az 1875. évi kereskedelmi törvény, munkásjóléti szempontból már teljesen elavult s így most egy új törvénytervezet van készülőben, melyben a 8 órás munkaidő mondatik ki, de a főnök köteles alkalmazottjának legalább is 11 órás pihenőt adni s ebédidő címén másfél órát. Ha a foglalkoztatás egyfolytában 4 óránál tovább tart, a tisztviselők étkezésére időt kell engedni, mely esetben a tisztviselő munkaideje 7 óránál több nem lehet. A már életbeléptetett kötelező zárórának jótékony hatása is elvitázzhatatlan s kulturális jelentősége épen oly nagy, mint a vasárnapi munkaszünetnek. A fölmondási idő kiterjed egészen egy évre, s a fizetés és szolgálati időhöz alkalmazkodik. Rendeztetni fog a szabadságidő kérdése is és arra is ki fog terjeszkedni, hogy a segéd ugyanazon utca vagy kerületben, amelyben alkalmazva volt, önállósíthatja-e magát, s hogy a főnök az alkalmazott kisebb vétségeit pénzbírsággal sújthatja. Meg lesz határozva a fizetési idő, mely szerint, ha a fizetés a hónap végénél később

történik, föl van jogositva, hogy a főnöktől a munkás é. alkalmazott kése delmi kamatot, sőt kártérítést is követeljen; az alkalmazottnak a kauciója biztosítva leend, amennyiben ez nem a főnöknel, hanem a hatóságnál helyeztetik el; a kereskedelmi s ipari kamarák a magántisztviselő s alkalmazott számára szakosztályokkal egészítettnek ki, melyek a kamarában véleményező munkakörrel lesznek fölruházva s melynek alapján majd a munkáskamarák is szervezhetők leendenek.

Mindezek oly intézkedések, melyek valóban szociális jellegűek, s amelyek az ország gazdasági erősödésére s minden célszerű intézménynek a megalkotására alkalmasak.

Nálunk valóban szerencsének mondható az, hogy dacára az időnek az iparra való nehéz járásának, munkásaink a nyomasztó állapotokat eddig még a szó szoros értelmében nem igen érezték, mert munkabér-leszállítás elő nem fordult, hanem a gyárosok inkább raktárra dolgoztattak velük; ezt a munkás is belátja, hogy nehezséggel kell mindenkinek küzdekednie, s így bérharcról sincs igen szó, s általában a hatalmi kérdéseknek a fölvetése lehetőleg kerültek. A munkások belátják, hogy manapság nekik is szükségük van önuralomra, szakszerkezeti fegyelemre; belátja, hogy az erőszakolt föllépés lehetőleg kerülendő, — lévén gazdasági berendezkedésünk hiá-

Az agyvelő.

A lelkész oly nagy örömmel várta Martin fivérének hazaérkezését a délvidékről és amidőn Martin végre belépett a régi családi házba, egy órával korábban, mintsem őt várták, bátyja szívéből hirtelen eltűnt minden öröm.

Hogy mi okozta ezt? Nem tudta megérteni. Csak érezte, mint ahogyan egy novemberi napot érez az ember, amikor úgy tetszik nekünk, mintha hamuvá akarna széjjel hullani a világ.

Martin barna volt, mint egy egyiptomi és bágyadt mosolylyal tette le a kezét a pap vállára.

... Ifjúságunkról beszéltek, arról a boldog időről, amikor még élt az édesatyjuk és a pap észrevette, hogy Martin arcában még jobban kidomborodott az a sajátságos, melankólikus vonás...

— Nem hiszed te is, hogy bizonyos meglepő életbevágó eseményeknek csak azért kell bekövetkezniök, mert az ember nem tudja elfojtani a benső rettegést: hogy be fognak

következni? Ezek voltak Martin utolsó szavai lefekvés előtt. És tudod-e még, minő irtóztató rémület fogott el egyszer kis gyermekkoromban: amikor véres borjuagyvelőt pillantottam meg a konyhában...

A pap nem tudott elaludni, az annakelőtte oly barátságos szobában, mintha fullasztó, kísérteties köd terpedne. A burok nem néztek rea úgy, mint előbb, a régi képek úgy függtek, mintha láthatatlan erők szorítanák őket a falhoz. A pap lelkeben rejtelmes szorongató sejtelenem kelt...

Nem tudott szabadulni egy gyötrő képtől... az omdurmani csata után — amidőn az Obeach-negerek kezébe esett Martin: odakötkök egy fához, az Obi-varázsló kilép konyhájából, letérdelt előtte és még véres emberi agyvelőt te-z a dobra, melyet rabszolganő tart a kezében.

Most hosszu tüvel beleszur ennek az agyvelőnek különböző részeibe; és mindannyiszor fölsikolt Martin, mert saját agyvelejében érzi a szurást.

Mit jelentsen ez?
Az ur könyörüljön meg rajta!...

Teljesen bémult tagokkal feküdt azután a tábori kórházban, ahová az angol katonák vitték.

Egy napon, hogy a konyhába lépett a hentes, husokkal megtelt táskájával: Martin, ki véletlenül künn volt a konyhában, ájul an rogyott össze.

— El fogsz menni Diokletian Büffelorm tanár szanatóriumába — világhírnek örvend — mondta lelkész fivérének, amidőn Martin ismét magához tért. És Martin a lelkésznek nem ellenkezett.

— Ön Schleiden ur? Bátyja, a lelkész, már informált az esetről... Kérem, mondja el röviden, de pontosan — szólott Büffelorm tanár.

— Három hónappal az omdurmani rémnap után, kezdte Martin — az utolsó bémulási tünetek...

— Mutassa a nyelvét — hm — semmi rendellenesség, mérsékelt rezgés, vágott szavába a tanár. De hát miért nem folytatja?

— Az utolsó bémulási tünetek

Reggelizés előtt félpohár

Schmidthauer-féle
Használata valódi áldás gyomertajosoknak, szék-szorulásban szenvedőknek.
Kapható Debreczen és vidékén minden gyógyszerárban és jobb fűszerüzletben. Kis üveg 40 fill. Nagy üveg 60 fill.

Igmándi keserűvíz

Az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Kis üveg 40 fill. Nagy üveg 60 fill.

nyos és így beteggyökérzetű hitelszervezetünk nem tudta elviselni a szomszédos területen dúló viharoknak a visszahatását, s hogy e tekintetben az ország keleti része szenvedett sokat, lévén ez iparilag elmaradottabb a nyugati résznél.

A magyar iparosnak megvan az a hajlandósága, hogy nagyobb szociális reformokat elfogadjon. A fődolog azonban az, hogy megadandó a módja is annak, hogy azokkal meg is birkózhassék. Siettetni kell az államvasuti beru házásokat, a hajózási csatornák kiépítését, a folyamszabályozást, a kartellek megakadályozását célzó intézkedéseket, a kisiparnak adandó gépsegélyek ügyének rendezését, s a hazai iparnak nyújtandó állami támogatásokról szóló törvénynek modern szellemben való módosítását; mert mindezek nemcsak hasznosak, de szükségesek is.

Az Augusztaszanatatorium megnyitása.

(Saját tudósítónktól.) A József kir. herceg Szanatatorium Egyesülete debreczeni fiókjának ünnepélyes megalakulása e hónap 22 ikén, vasárnap déli 12 órakor lesz a vármegyház nagy üléstermében. A fiók elnekei lesznek dr. Baltazár Dezsőné ref. püspökne és Domahidy Elemér főispán.

Az egyesület központi képviselője és főtitkára, Pakots József, az ismert író Debreczenben tartózkodik és tárgyalásokat folytat a hivatalos körökkel és társadalmi tényezőkkel.

A szanatatorium megnyitása a nyár derekán lesz. Az odavezető ut munkálatai már

javában folynak és a vízvezetési csatornázási munkálatok is nemsokára befejezést nyernek.

A versenytárgyalást a szanatatorium be rendezésére most írja ki a József kir. herceg Szanatatorium Egyesület vezetősége. E hó 17-én, Budapesten az Egyesület végrehajtó bizottsága a személyi érdemeket állapítja meg. Ez értekezleten részt vesznek Debreczen hivatalos kiküldöttei: Domahidy Elemér főispán, Magoss György főügyész és Tüdös Kalman dr. tisztí főorvos.

Az egész országban három tüdőbeteg szanatatorium van, s a harmadik éppen Debreczen. Ebből a tényből kivételes fény haramlik Debreczen városára, a város kulturérzékére, amely lehetővé tette, hogy az ország ilyen nagyszabású közegészségügyi intézményével gazdagodott.

Hisszük, hogy a március 22-iki alakuló ülésen teljes lelkesedéssel vesz részt Debreczen egész társadalmá.

A szanatatorium megnyitási ünnepére Debreczenbe jönnek: Augusztia főhercegnő és József főherceg, Budapest székesfőváros, a törvényhatóságok és a rokonegyesületek képviselői. Szóval, nagy idegenjárás lesz Debreczenben a szanatatorium megnyitásokor.

Feiler K. dr. stájer parkszanatatoriuma
JUDENDORF, Gráz mellett.

A stájer Merán.

Mesés téli tartózkodás. Betegek, lábadozók, és üdülők részére, átalányárak. Pensio 14 K. tól Ingyen prospektus. oo

A kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatása.

Természetes vasmentes szőlőnyvíz. — Kapható ásványvízkezelőtelepekben és gyógyszerárakban.
SCHULTES ÁGOST Szinye-Lipóci Salvatorforrás-Vállalat, Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

— Tegye keresztbe lábait, így — parancsolta a tudós . . . és kicsiny acélkalapáccsal ütött a térdkalács alatti helyre. A láb rögtön föl pattant.

— Fokozott reflexek — szólt a tanár — mindig voltak fokozott reflexei?

— Nem tudom, sohasem kopogtattam én meg a térdemet — felelte Martin szomorúan.

A tanár ünnepélyes hangon ejtett parancsára levetkőzött a beteg és Büffelorm alaposan megvizsgálta, mély gondolkodásról tanuskodó arckifejezéssel és közbe-közbe latin szavakat mormolva.

— Hiszen az előbb benuási tünetekről beszélt, én azonban semmi efélet nem konstálthatok, — szólt hirtelen.

— Persze, hiszen azt akartam mondani, hogy három hó multán megszűntek.

— Ah, igen, igen . . . Különös, hogy a német nemzetiségű betegek soha sem mondják el világosan a lényeges dolgot, — vélte a tanár elnéző mosollyal. Különben hm — nem rendkívüli az esete. Neuraszténia, semmi egyéb. Nos, hát, az eféle idegbántalmakkal szemben, legutóbbi időben teljesen új módszert alkalmaztunk, az egyedüli helyes módszert . . . Igenis, a modern tudomány áldosa: vívmánya: hogy most már teljes határozottsággal tudjuk: szerrel — gyógyszerrel itt nem megyünk semmire . . . Céltudatosan szemmel tartani a beteget, a betegség alakulását! Napról-napra! Ez a fő. Gyönyörű eredményeket értünk el így. Rendben vagyunk hát, kedves barátom! Es mind nekelőtt: kerüljön minden izgalmat, ez mérég önnek és minden másodnap jelentke zék nálam. Tehát még egyszer: semmi izgalom!

A tanár kezét szorított a beteggel és meglátszott rajta, hogy kimerítette a szellemi megérőltetés.

Martin Schleiden szerette a magányt és utálta a szanatatorium kertjét, virágáyaival, tolószékeivel és szeszélyes betegcivel, az unalmas szökökuttal és az ostoba üveggömbökkel.

Őt a csöndes utca vonzotta, mely a szanatatorium mögött: sötéltett és a magos, régi palota ez utca végén . . . Mindig lefüggönyözött ablakaival. Oahradka grófné palotája, ugy halotta. — Egy beteg, agg nő, sűrű fehér szemöldökkel és rideg, kemény arcvonásokkal, kiről meglepedkezett a halál és az élet

Nap-nap után haladt végig Martin az élettelen utcán, melynek betegesen csöndes képét kiegészítette a kihalt palota.

Martin nem zavarta meg a kép hatását. — Beléillett.

Sajátságos volt Martin járása. Nyugodtan, lankadtan, tűnődve járt . . . szorosan a házak fala mellett tartva magát.

. . . Három forró nap telt el és magányos utján Martin e napok mindegyikén találkozott az öreg emberrel, ki mindig azta a gipszfejet tartotta kezében.

Azt a gipszfejet a nyárspolgar arcával, melyre senki sem tudna visszaemlékezni.

Ezuttal egymásba ütözköztek — olyan ügyetlen volt az öreg

A gipszfej félrebillent és lassan leesett a földre.

Minden lassan esik, csak hogy nem tudják az emberek kik nem érnek rá a megfigyelésre.

A gipszfej összetört — és a fehér csere-

Áradnak a folyók.

Terjed az árvíz.

Máramarosszigetről jelentik: Az árvíz, amely elborította Máramarosvármegye nagy darabját, egész sereg községet, még egyre terjed. A hegyi patakok megduzzadtan, örült rohanással öntök a megolvadt hóleve, a folytonos csapadék víztömegét a folyókba, melyek kiléptek köves medrűkből. Máramarosszigetet egyik oldalán a Tisza, másik oldalán az Iza fenyegeti elöntéssel. Az ugynevezett Bandzsalgó városrész már víz alatt van s a vágóhidat megközelíteni nem lehet. A Fuvaros-utca izaparti részén levő házakba az ablakon át befolyik a víz. Az egész város teljesen el van zárva a világtól s az odairányuló forgalmat csak átszállással lehet lebonyolítani.

Kiöntött a Szamos is.

Szatmárnémetiből jelentik: A Tiszahát népe, amely ki sem heverte még a tavalyi pusztulást, új katasztrófa előtt áll. A hirtelen hoolvadás miatt a Szamos is kiáradt és több helyen kilépett a medrűből. A Tisza áradása miatt Tiszaujváros és Tiszabecs már víz alatt állanak. A lakosság, amely a mult évi borzalmas árvíz megismétlődésétől tart, rémülten menekül.

pekből véres emberi agyvelő buggyant elő. Martin Schleiden mereven bámult oda, fölegyenesedett és arca fakó lett. Azután kitérta karjait és arca elé csapta kezét.

Mélyen fősóhalytott és lerogyott a következőre.

A szanatatorium ablakából véletlenül éppen e percben nézett le az utcára a tanár.

Most a vizsgálóteremben fektűt a beteg. Teljesen béna volt, öntudatonkívüli állapotban. Félórával később beállt a halál

— Előrelátható volt, — kedves tisztelendő ur, — szólt a tudós. — Mi pontosan a tapasztalstokhoz tartottunk magunkat, melyekből évek hosszú során át kialakult gyógyítási módszerünk. De ha maga a beteg nem követi rendeleteinket, akkor ugyan hiábavaló minden orvosi tudomány! Itt, e szobában kötöttem a lelkére a fivérének — ismétellem és legszigorubban hagytam meg neki, hogy tartózkodjék mindennemű izgalomtól! És ő? A boldogtalan! A megbocsáthatatlanul könnyelmű! Belebotlik egy másik emberbe, kiüti a kezéből, amit visz — azután — egy ilyen semmiségért — a legmagasabb fokú izgalomban arca elé csapja a kezét, tántorog, kapkodik és hagyott vágódik. Persze, hogy akkor már szó sem lehetett segítségről! — Már ma is előre megállapíthatom az obdukció eredményét. Az agyvelő nagymérvű vérszegénysége — a szürke agyvelőburok sklerózisa folytán. — És most nyugodjék meg kedves barátom, és vonjon tanulást az esetből: kiki a maga szerencséjéek a kovácsa:

Kemény igazság; de hiszen ön tudja: az Igazságnak bátor apostolokra van szüksége....

Gustav Meyrink.

Mentés erőszakkal.

Máramarosszigetről jelentik: A Tisza áradása egyre több községet fenyeget. Ugy látszik, a Tisza visszatért a szlatai dombok alatt huzódó régi medrébe. Ezen a helyen körülbelül 100 ház falát nyaldossa az árvíz több ház ablakán becsaptak a szennyes hullámok és a szerencsétlen lakók nem tudnak menekülni. A legtöbben a szegény parasztok közül nem akarnak kijönni a házukból s erőszakkal kell őket a veszedelem elől kihurcolni. A Tarac mentén a legnagyobb a pusztulás. Ezen a vidéken valamennyi falu és minden ut viz alatt áll. A faluk lakosai, mióta az áradás tart, házaik fedelén töltik az éjszakát.

Árad a Duna is.

Tegnapról mára hatalmasat nőtt a Duna s ma reggelre a pesti alsó rakodópart egy része viz alá került. Tegnap még 542 centiméter volt csak a víz magassága, míg ma 563 centiméternyire nőtt. Az alsó rakodópart legmagasabb pontja 570 centiméter s így az ott levő áruaktárakat nagy veszedelem fenyegeti. Az áradásra való tekintettel nagy sietséggel kezdtek meg tegnap délután az áruaktarak kiürítését s a rengeteg buzanak, gabonának, gazdasági gépeknek a felső partra való átrakását. A földmivelésügyi miniszterium vizrajzi osztálya a következő felvilágosításokat adta az áradás dolgában:

— Az áradás előreláthatólag holnap délig fog tartani. Maig huszonegy centimétert emelkedett a Duna. Valószínű, hogy a védőgáton túl, a fővárosnak Szent-Endre felé eső határában, azok az utcák, amelyek minden esztendőben viz alá kerülnek, ezuttal is el lesznek öntve. Ott azonban már hozzá vannak szokva a lakók ehhez a látományhoz s ezuttal sem lesznek túlságosan megijedve.

A Margitsziget ujonnan emelt kőgátjait viz alatt van a sziget alsó fővénye. A hatóságok megettek minden szükséges intézkedést. A harmadik kerületi előjáróság mérnökökkel járhatja be a fenyegetett utcákat s megvizsgálhatja azokat a hazákat, melyek minden valószínűség szerint viz alá fognak kerülni, hogy esetleges katasztrófáknak elejét vehesse. Óbuda határában legnagyobb a Duna áradása, ahol a víz kiöntött és több házba betódult. Az Árpád utca, a Széükerutca és a Szentendrei ut néhány házába betódult a víz és elárasztotta a pincéket.

Berson

gummi-sarok
számos előnye miatt csodálatra méltó.

Házasságkötés a betegszobában.**Ujházi Ede esküvője.**

(Saját tudósítónktól.) A hetvenhárom éves, örökifjú Ujházi Ede péntek délután egy fővárosi szállóban házasságra lépett Cseregné Novák Irén Margittal. Romanikusan szövedtek a szálai ennek a házasságnak; a fellobbanó szerelem első pillanatától kezdve lelküdhetelelenné látszó akadályok állottak útjába. Cseregné férjes asszony volt, a férj hallani sem akart a válásról és évek küzdelmébe került, amíg Ujháziék minden akadályt elháríthattak. De végül még új komplikáció késleltette az esküvőt, az agg művész iratát nem voltak kéznél, úgy hogy el kellett halasztani a házasságkötést. Pedig Ujházi erősen türelmetlenkedett. Hetek óta ágyban fekvő beteg és folyton sürgette az esküvőt. Betegágyában fogadta az anyakönyvvezetőt, majd a papot. Legbizalmasabb barátain kívül senki sem időzött a jegyesek közelében, amikor örök hűséget fogadtak egymásnak.

Az Excelsior-szálló első emeletén, a harmincnyolcas számú szobában várta délután négy órára Ujházi Kovácsy András VII-ik kerületi anyakönyvvezetőt és Kovács Emil református lelkészét. A szobában csak az esketési szertartás tanúi: dr. Herczegh Lajos, a Mester kezelőorvosa és dr. Hetz Ödön fővárosi ügyvéd, Ujházi jogtanácsosa tartózkodtak. Utóbb, amikor a szállóba érkezett Kovácsy anyakönyvvezető adlátásával, Weber Kálmánnal, továbbá Kovács Emil lelkész, hirtelen megnépesedett Ujházi szobája, barátai és az újságírók vettél körül az ágyat. Ujházi fölemelkedett a párnáiról. A szomszédos szobából becsapott a tengernyi virág kábiló illata, miközben — sok melegséggel üdvözölte „élete egyik legszebb pillanatának” szemtanúit. Meghatottan köszönte meg szerencsekívánatukat és kedvesen élcelődött.

Fél ótkor kezdődött meg a hivatalos aktus, Weber helyettes-anyakönyvvezető a beteg völgyégy ágyához lépett és megkérdezte: — Kijelenti-e ön, Ujházi Ede, hogy Novák Irén Margit urhölgygel házasságra akar lépni?

Ujházi Ede szemébe könnyek szöktek, arcára pirt festett az izgalom, amikor halkán válaszolta:

— Igen!

Ugyanazt a kérdést intézte az anyakönyvvezető a menyasszonyhoz, aki a beteg művészre tekintett, amikor kimondta az igent.

A tisztviselő Ujházi Edét és Novák Irén Margitot a törvény értelmében házastársaknak nyilvánította a aztán következett Kovács Emil lelkész szerepe. A házasságkötést az egyház áldásával látta el, majd igen szép beszédet intézett a házastársakhoz, akiket végül megesketett arra, hogy sohasem hagyják el egymást.

— Én, Ujházi Ede, esküszöm az élő Istenre, hogy ezt a nőt, akit most kezemen tartok, szeretem, szeretetből: veszem feleségemnek, őt soha hileltenül el nem hagyom, hozzá egész életemen át hű leszek! . . .

Az eskü után a lelkész az új pár hosszú életéért és zavartalan boldogságáért imát mondott, amely a jelenvoltak amen-jével végződött. A szertartás szemmel láthatóan kimerítette Ujházit, a jelenvoltak csakhamar magára hagyták, hogy pihenessen. Tudósítónk beszélt a művész feleségével, aki csengő hangon, vidáman mondotta:

— Boldog vagyok, hogy ilyen simán, nagyobb izgalom nélkül mult el a délután. Felteitem szegény férjemet, — aki már hetek óta beteg, — az erősebb emócióktól, de hála Istennek, nem ártott meg neki a ceremónia. Ma különösen jó napja volt, az ebédet asztal mellett fogyasztotta el, de azután visszakivánczozott ágyába. Sokat szenvedett az utóbbi napokban és sajnos, egyhamar remény sincs arra, hogy elhagyhatjuk itteni lakásunkat. Csak hetek múlva fog bekövetkezni, hogy utra kelhetünk. Valószínű, hogy Abbáziába utazunk. Férjem nagyon szereti ezt a fürdőhelyet . . . Ott ismerkedtünk meg mi egymással . . .

Véres rablógyilkosság.**Szétdarabolt házaspár.**

(Saját tudósítónktól.) A Kecskemét melletti Izsákon véres rablógyilkosság történt. Eddig ismeretlen gonosztevők késsel, baltával meggyilkolták Tardi János öreg kiscgazdát és a feleségét, Keserü Mária. Mindketten felül voltak a hetvenen s az egész falu szerette a kedves, megaggott házaspárt. Néhány összekuporgatott garasuk volt, egészen jelentéktelen összeg s a gyilkosság előtti napon disznót adtak el a vásáron: erre a pénzre fáj a foga a gonosz gyilkosoknak, akik a nyomozás eddigi eredményei szerint, környékbeli emberek. Az akasztói hetivásáron járt a két öreg s az eladott disznó árát egy Bösze nevű izsáki emberrel olvasták át. Bösze Tardiék szakeren ment haza Izsákra s az országon két züllött külsejű alak kerekedett fel a kocsira. Az egyik ezt mondta:

— Jó estét, Bösze bácsi, adjon I koronát.

Pénzt nem adott Bösze bácsi, de a kocsira fölengedte a két ismeretlent. Izsák alatt azonban a vendégek bucsut mondtak és eltűntek. Tardiék hazahajtottak és másnap délelőtt vették csak észre a borzasztó dolgot.

Az öreg gazdát és feleségét vérbefagyva találtak a házukban. Tardi János holtteste az istállóban feküdt öreg, megölt lova alatt, amely a sebektől borított, agyoncsontított embert még jobban eltorzította.

Az öregasszony a szobában feküdt, hanyatt az ágyon, teste késszurásokkal borzalmasan elégtelenítve s a feje baltával darabokra vagdalva. Az ágy s a fal csupa vér s a fehérneműn véres kezek lenyomata mutatta, hogy rémes dulakodás történt.

Valószínű, hogy este lekvés előtt vitték véghez a rabók gonosztettüket. A kecméti ügyészség még szerda délelőtt kiszállt a helyszínén s elrendelte a nyomozást. A csendőrség erélyesen hajsolja a gyilkosokat, akik a községbeliek vélekedése szerint csak a környékről való emberek lehetnek.

Az öreg házaspárt tegnap délelőtt temették el a könyekbéli falvak óriási részvétele mellett.

ifj. Ábrányi Emil ajánlata

a jog és pénzügyi bizottság előtt.

A jog- és pénzügyi bizottság dr. Vargha tanácsnok elnöklelte alatt folyó hó 17-én, azaz kedden délután 3 órakor a városháza kis tanácstermében ülést tart a következő tárgysorozattal:

Mérnöki hivatal előterjesztése az utcai nyílt árkok tisztítására 1000 korona hitel nyitására engedélyezése tárgyában.

A helybeli Patronage Egyesület elnökségének megkeresése a fiatalok menhelye tárgyában.

M. kir. belügyminiszteri leirat a nyugdíj-szabályrendelet módosítása tárgyában.

Belügyminiszteri leirat a városi alkalmazottak fizetési előlegéről alkotott szabályrendelet tárgyában.

Az Első Debreczeni Mészhomokkő Téglyagyár r.-t. kérvénye és fellebbezése az Arany Bika szálloda r.-t. építkezési ügyében.

A Magyar Aszfalt r.-t. ajánlata burkolatok létesítése tárgyában.

Színügyi bizottsági javaslat ifj. Ábrányi Emil ajánlata tárgyában.

Egyéb esetleges folyóügyek.

Pixavon
Hajápolás
tudományos alapon

a leghelyesebb
mód a fejbőr ápolására
és a haj erősítésére.

Ára üvegenként: 2.50 K.
Hónapokig elegendő.

Sikkasztó vasúti hivatalnok.

Tettét beismerte.

A pénzt elmulatta.

(Aját tudósítónktól.) Tegnap számunk hírvivőjében közöltük, hogy Páhok Gyula, a nyírbátori vasut tisztjét a rendőrség előzetes letartóztatásba helyezte, mert 6500 koronát sikkasztott.

E hírünkhöz mai napon a következőket hozzuk:

Páhok Gyula 23 éves, róm. kath. vallású, nőtlén, havidijas alkalmazott a „Debreczen—Nyírbátori helyi érdekű vasut részvény társaság”-nál 1912. év szeptember hó 2-től volt alkalmazásban, havi 120 korona fizetéssel. Az 1912. évi november hó 2-án a nyírbátori vasut helyi személypénztárának kezelésével bízott meg.

A nyírbátori vasut pénztári számadásainak felülvizsgálását a Részvény Társaságnál Budapesten szervezett bevételi ellenőrsége végzi.

Páhok Gyula a személypénztárról havonként számadást szerkesztett és ezeket a havi számadásokat közvetlenül a budapesti bevételi ellenőrzéskor terjesztette be.

A sikkasztást Páhok Gyula 1912. év december havában kezdte és a sikkasztást a számadások meghamisításával palástolta el. Ugyanis a gondozására hízott jegyek sorszámmal vannak ellátva s a sorszámmal bejegyzésével egy előjegyzékben naponként kitüntetni tartozik az eladott jegyeket. Minden hó utolsó napján számadást szerkeszt a hónap folyamán eladott összes jegyekről, — e számadásban az esetleg elbélyezett vagy csak fele részben eladott jegyeket a pénztár javára kitünteti s ezeket a jegyeket igazolásul a számadáshoz csatolja. Az előjegyzékben minden hónapban a helyes jegyszámokat vezette keresztül ama célból, hogyha az előjegyzék a tényleges jegykészlettel összehasonlítottatik, azt egyezőnek találják, a havi számadásban azonban a hónap végén egyes jegyneméknél kisebb sorszámmal mutatott ki, mint ez a valóságnak megfelelt. Miután a számadásba kisebb jegyszámokat vezetett be, az eladott mennyiséget is kevesebbnek mutatta ki, mint amennyit tényleg eladott. Az így keletkezett pénz különbözetet sikkasztotta el és a hamisan szerkesztett havi számadást a budapesti ellenőrséghez felterjesztvén, azokat megtévesztette.

Gondja volt még arra is, hogy az elbélyezett és féljegyekből csak azok a számok legyenek becsato va a havi számadáshoz, amely számok ott elszámolás alá kerültek, a többi magasabb számú elbélyezett és féljegyeket pedig visszatartotta és azokat magán lakásán helyezte el.

Folyó é i február hó 10 én önként bevallotta a sikkasztásokat. Beismerése szerint, a sikkasztásból szerzett pénzt eldorbézolta, abból nem maradt meg egy fillér sem.

Páhok Gyula állítólag a sikkasztást részben önként, részben egy barátja — ki szintén havidijas alkalmazott, — felbujtására követte el s a pénzt együtt lumpolták el.

Páhok Gyulát a tegnapi nap folyamán kihallgatták és töredelmes beismerése után letartóztatták.

HIREK. Szezon.

Március 15.

Nem a naptárakban, de az emberi szívekben van piros betűkkel belevésve a március 15-ike.

Ez a nap a magyar szabadság születése napja. Minden magyar tudja ezt és azért lelki örömmel köszöntse.

Március 15 ikén harsogott el a Nemzeti Múzeum lépcsőjéről a láng lelkű Petőfinek szavalata:

„Itt az idő, most vagy soha!”

A „Talpra magyarnak” fogantja is lett, mert viágra jött a gondolat- és szó-lásszabadság. De Petőfi, Jókai, Kossuth lángoló szava pusztában elhangzó lett volna, ha a márciusi magyar ifjuság kész elszántsággal a vezérek mellé nem sietett volna és együttesen, egy rövid nap alatt valóra nem váltották hosszú idők hiu álmát.

Március 15 ike lángoló betűkkel van beírva a magyar nemzet történetébe. E nap legdicsőbb nemzeti ünnepünk! Ahol magyar szív dobog, magyar szó zeng, ott ülnek meg emléket fényesen, lelkesedéssel. Emlékezzünk azokról a dicsőkről, akik annyi hősi önfeláldozással szolgálták a haza szent ügyét, vérrel pecsételték meg szabadság-zerüket.

Ülje meg minden legkisebb iskola széles e hazában ezt a napot. A tanítók, tanárok lelkesítsék növendékeiket a haza szent szeretetére.

Lobogódiszt öltön a város, ünnepi hangulat uralkodjon szerte-szjjel.

E nagy nap — a szabadság kivívása napjának emléke a dicsőség verőfényével ragyogja be a hazát és őszinte igaz hazafias lelkesedéssel töltsön el minden igaz honfi szívet, emlékezvén a költő szép szavaira:

„Csak törpe nép telejthet ősnagyságot,
Csak elpusztult kor hős elődöket,
A lelkes eljár ősei sirlakához
S gyujt régi fénynél új szövötnöket!”

Paeán.

A Bikszádi természetes Gyógy-ásványvíz

Egy láda Bikszádi víz 40 1/2, vagy 25 literes üveg K 12.50
Láda és üvegért visszafizetnek K 5.—
Marad K 7.60

Egy üveg Bikszádi víz 32 fillér
Üvegért vissza 12 fillér

Kapható minden fűszerüzletben

vegyi alkotórészeinél fogva a leghelyesebb. Gyógyhatása főként a hasonösszetételű külföldi ásványvizeket. Hurutos bántalmaknál páratlan. Idei termésű savanyu borral vegyítve kellemes ital.

1914. március

Az Otthon

„Debreczen“ szépirodalmi műmelléklete

A ROULETTE-GÉP.

Montecarloi történet.

Irtta: Pallos Árpád dr.

A croupier monoton hangon ismételte:
— Rien ne va plus!

S a roulette pörögni kezdett. A kis gömböcske örült sebességgel forgott, míg az asztalt körülülő izgatott játékosok kimeredt szemmel tekintettek az eredmény felé.

— Huszonhárom. Fekete!
— hangzott a croupier jelentése.

Az aranyak csörömpölve, zizegve cseréltek gazdát, nagy része a bank tulajdonába menve át.

A játék javában dühöngött. A járó-kelő, izgalomtól kifáradt közönség már szinte elfásultan tekintett az üdvöt, avagy kárhozatot nyújtó korszulék felé, midőn mindenki figyelmét az egyik asztal körül támadt csoportosulás ragadta meg. Ember, ember hátán tolongott a baloldali roulette asztal mellett s mindenki egy különös, előtűk, de még a croupierek előtt is, teljesen ismeretlen játékos felé tekintett.

Ottült, őszbevegült hajjal, egy daliás negyven-ötven évrebecsülhető, tüzes szemű, délceg tartású férfiú s nyert. Nyert feltartóztatlanul, mintha bizonyosra vette volna a roulettejáték esélyeit. S nem öt, vagy tíz francos tétet söpört be, hanem a louisdorok egész halmazát. A közönség majd felfalta tekintetével a szerencsés játékost, ki hideg fölénytel mosolyogva, rakta, mindenkor a maximumot, hatezer francot s a csodálkozás, az elismerés visszatartóztatlan — Ah! — kiáltása szaladt ki a nézők száján, mikor ismételtén s újra fizette ki neki a croupier a megnyert tétet.

Az asztal csakhamar feloszlott. Az összes pénz már az ösmeretlen előtt hevert. Egész aranyhegy. A croupier pénzért küldött s ezt az időt felhasználta az ösmeretlen játékos, hogy helyét másnak engedje át az asztalnál.

Mindenki a szerencsés nyerőről beszélt. Mindenki tudott valami újat játékmódoráról, s mindenki szerette volna tudni a titkát, hogy mikép tudta minden egyes tétjét megnyerni, s egyet sem vesztett egész játék ideje alatt.

Azt azonban mindenki észrevette, hogy

tétjét mindenkor az utolsó pillanatban tette a roulette asztalra, hogy senkinek sem állott módjában vele egyértelműen játszani. Azt is látták, hogy mielőtt tétjét megrakta volna az asztalnál előtte fekvő, különös óraszerkezetre vetett pillantást, mely hangosan ketyegett mellette. Így aztán bizonyosra vették, hogy

nyomban felállt s az idegen kedves mosollyal fogadta a játékos szívességét.

Helyet foglalt. Az ösmeretlen maga elé rakta aranyait.

A croupier elkiáltotta:

— Rien ne va plus!

Ebben a pillanatban az idegen egy pillantást vetve a mellette lévő óragépre, villámgyors mozdulattal tett 6000 francot a vörösre.

— Rouge! — szólott a játékvezető. S az idegen gunyosan mosolyogva söpörte be 12,000 francját.

A közönség szinte felvilanyozva állott mögötte. S ő játszott tovább, hidegen, szenttelenül.

És nyert és nyert. S mindenkor 6000 francot tett. A croupieridegesen tekintett rohamosan csökkenő pénztára felé. Husz percig tartott a küzdelem s a croupier a tegnapi naphoz hasonlóan pénzért volt kénytelen küldeni.

Az ösmeretlen hódító mosollyal ajkán eltűnt, a bámulók sorfala közepette.

A játék néhány percig szünetelt. A kaszinótörténetében szinte páratlan esemény volt, hogy valaki két nap egymásután teljesen kifosszon egy asztalt. S amellet mindenkor a maximumot téve. Semmi szisztémát nem követve, egyedül egy óragép utmutatása mellett. Izgatottan tárgyalták az eseményt. Mindenki az ösmeretlen kiléte után érdeklődött, de senki sem tudott róla felvilágosítást adni.

A játék heve mihamar elfelejtette a közönséggel a bankra annyira kellemetlen, jórészt reklám tekintetből kellemes, incidenst.

Harmadnap ugyanabban az időben, ugyanannál az asztalnál megjelent a hódító

Fedák Sári, Földes Imre: Rablélek mozídarabjában

Uher film

valami elmés szerkezet juttatta az ismeretlen játékost abba a helyzetbe, hogy ura tud lenni a roulette játék szeszélyes menetének.

Az az angol lord, aki a szerencsés játékos helyét elfoglalta, rövid félóra alatt 10,000 aranyat hagyott a bank javára martalékul.

Másnap ugyanabban az időben, ugyanannál az asztalnál megjelent a szerencsés játékos. Most már sokkal többen vették körül az asztalt. Megállt ugyanannál a széknél, ahol tegnapi szerencsés coupját vezette. A széken ülő

idegen. Akkorra már a legszebb asszonyok s leányok, kik ékes pille módjára körülrepkedik a szerencsés játékosokat, ott lebzseltek az asztal körül, várva őt, a minden hatalmat magába foglaló, a roulette évtizedek óta fáradhatatlanul kutatott titkának birtokosát.

Mintha nyilból lötték volna ki oly sebességgel emelkedett fel az a játékos helyéből, aki az idegen megszokott helyén ült. Ismét barátságos köszönő szavak, lekötelező mosoly.

A croupier szinte félve tekintett az idegen

Strelisky felv.

Lónyay Elemérné grófné, Stefánia kir. hercegnő az oroszvári parkban

ördögien mosolygó ábrázatára, mert érezte, hogy ma ismét kudarci éri, mint az előző két napon. S sejtelve nem csalta meg. Amint a játék megindítását jelző mondat elhangzott ajkáról, az idegen villámgyors mozdulattal tette hátezer francos tétjét az asztalra.

— Noir! — jelentette a croupier, s az idegen tétje feketén állott. A csodálat visszafojthatatlan szisszenése hangzott fel a nézők közül. Az ismeretlen nyert.

Az egész kaszinóban szünetelt a játék. Mindenki a szerencsés játékos asztala körül tolongott. Oly vad zűrzavar, elfojtott beszélgetés hallatszott, mintha valamely jól látogatott színház szünetében a mulató közönség beszél meg a látottakat és hallottakat. Az emberek egymás hegyén-hátán szorongtak, a hátrább állók székek tetetjén ágaskodtak, hogy ők is láthassák az ösmeretlen játékos s a bank, a mindig nyerő bank, elkeseredett küzdelmét az aranyért.

Hiába volt minden erőlködés. Az idegen minden tétjét megnyerte s husz perc múlva ismét üres volt a croupier pénztára.

Hatalmas éljenzés között távozott az idegen. Mert most már egészen bizonyosra vették, hogy néki sikerült feltalálni azt a készüléket, melylyel végre a rouletten nyerni s ami a legfontosabb, egész biztosan, nyerni lehet.

Negyednap mindenki várta már az ösmeretlent, akit a titokzatosság fátyola fedett. Mindenki az ismert asztala körül tolongott. Szinte életveszélyes volt a járás körülötte. De hiába várták. A rendes jövetelének ideje már régen elmúlt de ő még mindig késett. Hiába is várták, nem jött el többet. A gép titkát nem árulta el senkinek, hiába remélte a sok letört játékos meggazdagodását, a szerencsés játékos, aki három nap egymásután fosztotta ki a bankot, többet nem mutatkozott.

S az egész világ sajtóját bejárta a hír, hogy a montecarlói kaszinóban egy ismeretlen másfél millió francot nyert három nap alatt s a hirre tódult a közönség, a játékosok minden irányból özönlöttek s a bank vigan dörzsölhette a markát, mert busásan visszafizették az új nyereségek az elmúlt napok veszteségeit.

*

Egy alkalommal Norvégiában voltam, egy kicsiny, eldugott helyen, de annál kellemesebb,

gyönyörű fürdőhelyen. Az első napon a sétányon, — szinte gyökeret vert a lábam, — az ösmeretlen montecarlói játékoskal találkoztam. Ő észrevehetőleg elpirult, de én nem törődve zavarával, a másik percben mellette termettem s bemutatkoztam.

Ő is megmondta a nevét. Kuno Eighof. Német eredetű, de már évek óta Norvégiában él.

Természetesen azonnal a roulette-gépre tereltem a beszélgetést. Mire ő gunyosan felkacagott.

— Ja ugy. Ön is hisz az ilyenek létezésében. Nohát akkor végérvényesen kiakarom ábrándítani ebből a hiedelméből. Nincs roulette-gép, nem is lesz sohasem. Mert más erővel elindított s minden szabályt mellőző roulette forgását semmiféle műszerrel előre megállapítani nem lehet. Azonban olyan roulettet lehet konstruálni, melynél az eredmények, legalább a színeket illetőleg szabályozhatók. S én fel is találtam egy ilyen roulettet. A montecarlói bank megvette tőlem ezt a találmányomat s három napig engedélyezett játszanom ezen a gépen. Persze, hogy minden tétet megnyertem s mégtermészetesebb, hogy a nyert összegeket a banknak vissza kellett szolgáltatnom. Az eredmény meg is volt. Olyan reklámot csináltak esemből kifolyólag a banknak, hogy az alig győzte a sok odaözönlő idegent befogadni.

A mellettem ketyegő különös szerkezetű óra csak arra volt jó, hogy a hiszékeny embereket tévútra vezesse. A téteket pedig azért tettem mindenkor az utolsó pillanatban, nehogy valaki ugyanazt tegye, amit én, s a banknak tényleges kárt okozzon.

— Ejnye, ejnye. De kár, hogy utaink ismét keresztelkedtek. Újra szegényebb lettem egy ábrándképpel. Magyarázata elvette minden további kedvem, valamely jó szisztéma, avagy szerkezet kutatása után, melylyel hirtelen meggazdagodni lehetne. S mit kapott a találmányáért?

— A találmányért tulajdonképen semmit sem akartak adni, miután az nekik mit sem ér, az eszme, melylyel reklámot szereztem nekik 50,000 francot jövedelmezett. S én meg voltam vele elégedve. Szólt s elbucsuva tőlem távozott.

S én elmerengve néztem utána. Az ösme-

retlen, a hódító, a szerencsés játékosra, a nők bálványozott kedvencére, kibe mindnyájan szerelmesek voltak. Ha ők sejtették volna, hogy ez a játékbank alkalmazott embere, oh de hamar hátára verték volna népszerűségét.

LÁTOMÁS.

Talpig acélban, komoran, sötéten,
künn áll hadam ködös, didergő éjben.
Kemény legények. Vascsuclós az öklük,
pántverte vértjük, mázsás porölyük.
Horpadt sisakjuk vasrostélyos ormán,
rőt fáklyák fénye megtörik mogorván . . .
S távolba tűnő, messzenyúló rajban,
hogy állanak némán, állnak mozdulatlan
nesz nem fakad s szó nem kél az éjben,
de hallgatásuk szótlán is megértem:

„Hadd dőljön rommá hát korhadt világunk, —
híttál: megjöttünk. Riadóra várunk!
Egy dalt ígértél, — dalt, mely gyújt, mely éget
mely izzó lánggal veti fel az éjet;
dalt, mely tombolva, szilaj forgatagba,
örvénylő árral a bűnt elragadja, —
dalt, mely sikongva, hördülve, lihegve,
belésüvölt a korhadt rengetegbe, —
dalt, melytől győztes, vad mámorra kelnek,
kik most bilincsben, rabságban hevernek . . .”

S szótlán szavuk, hogy elcsendül az éjbe,
visszhangtalan nem vész a messzeségbe.
Lelkembe markol, szívembe kap fájón
s kis, keskeny, rozszant ablakom kitárom:

„Pántverte vértű, vascsuclós legények!
Mi egykor tűz volt, elhamvadt, elégett.
Láng volt a lelkem, mikor híttalak, —
ma pernye sincs a hült hamu alatt.
Ma már az éjbe ki nem mehetek,
nemcsak magam veszek, ha elveszek . . .
A dalt . . . a dalt el nem dalolhatom,
fölsirna alvó két kis magzatom!”

. . . És mint a tolvaj, settenkedve, lopva,
omló lepelt hullajtok ablakomra;
míg künt az ólmos, dérvirágos éjben
csak áll a had, — csak áll, — komor sötéten.

Szilágyi Ferenc.

TANGÓ!... TANGÓ!...

Még sohasem volt példa arra, hogy valamilyes exotikus újdonság oly hirtelen s rohamos karriert futott volna be, mint a brazíliai csapshékből származó és sok szóbeszédre alkalmat szolgáltató tangótánc.

Ma már nem is beszélhetünk tangótáncról, ma egy európai epidémiát nevezhetünk el róla egész bátran: tangóláznak!

Mindenütt és mindenkor csak a tangó! Az éjjeli mulatóhelyeken, a színházakban, a táncvigalmakon, az estélyeken, jourokon mást nem játszanak s mást nem lejtene, mint a tangót és csakis a tangót.

Vajjon mivel tudnók megmagyarázni ezt a hihetetlen népszerűségét?! Vajjon hogy tud-

tangót táncolni, hogy ez utóbbi semmivel sem magyarázza meg azt a népszerűséget, amit e tánc ily gyorsan, szinte rohanvást elért, mert nagyrészt egyhangú, unott, s temperamentum nélküli mozdulatokból áll.

Igen!

Az a tangó, amit az éjjeli mulatóhelyeken a professzionátus táncosoktól láthatunk, az már inkább predestinált a népszerűségre. Abban van plasztika, erő, hæv s formai tökély, mely minden modern embert, kell hogy magával ragadjon.

S mégis, a tangó népszerűségének misem árthat ma már. Tele van vele az egész kontinens s még a legutolsó vasuti bakker is tud róla, hogy valamelyik délamerikai utolsó csapshékből, egy érzéki tánc kerekedett világ-

Erre a római arisztokratia legnevesebb családjából származó két testvér vállalkozott, hogy ő Szentségének a szalonképes tangótáncot bemutatja.

S a Vatikán szentelt csarnokaiban a két arisztokrata testvér ellejtette a tangót...

Hogy a hir mennyiben felel meg a valószínűségnek, azt nem kutatjuk, hiszen nyilvánvaló annak lehetetlensége, ám szemfüles fotografusok már meg is örökítették azt a jelenetet, amikor a pápa előtt tangót táncolnak s e fotográfia reprodukcióját e számunkban közöljük is, mint kuriozumot, hogy milyen ügyesek a modern fotografusok, akik még arról is fényképet tudnak készíteni, ami valójában meg sem történt.

Már a fővárosi szalonokban is tért hódított

Szűcs Endre, Cséry Ida

Tangó a pápa előtt

nók okát adni annak, hogy egyetlen más hasonló táncprodukció nem tudott ugy hozzáférdőzni az emberiség izléséhez, mint éppen a tangó, melynek mint tudjuk, oly igen alantós helyen ringott bölcsője?!

Ma már teljesen szalonképes, az eleinte tulmerész szabású tánc s a legelőkelőbb helyeken szívesen látott vendég, természetesen valamelyest nemesített formában.

A párisi szalonokban ma már sem a bostont, még kevésbbé a mélabus mazurkát, avagy polkát lejtik, hanem egyesegyedül s kizárólag a tangót, amelyhez ugyszólván az egész estélyi divat idomult. Minden ruhadarab, amit az estélyeken a hölgyek hordanak, a tangó jegyében készült. A hasított szoknyák is, mintha csak azért születtek volna, hogy abban annál könnyebben érvényesülhessen a tangó plasztikája. Pedig elhihetik, még azok is, akiknek módjában volt azt a tangót látni, amit az éjjeli mulatók művészei s művésznői lejtene, ugyszintén azok is, akik a szalonokban, esetleg a fővárosi Ritz-hotelben szokásos tangóteákon látták a társaságképes

körüli utra s egy csapásra meghódította az egész táncos és zenét kedvelő emberiséget. Hogy saját hazájában milyen véleménnyel vannak a tangóra vonatkozólag, arra igen jellemző egy francia újságíró interjúja, melyet a párisi brazíliai nagykövettel folytatott le s amelyben a tangóra is kitért. Az újságíró megkérdezte a nagykövetet, hogy mit tart a hazájabeli tangótáncról, mire a nagykövet a következőket válaszolta:

— Egész Páris, minden szalonjában ma már a tangót táncolják s én, Brazília nagykövete sohasem túrném el azt, hogy az én házamban bárki is a tangót ellejtse. Ezzel azt hiszem, mindent elmondtam a tangóra vonatkozólag, ami önt érdekelheti.

A brazíliai nagykövet szigorúságával élénk ellentétet képez az a valószínűtlen, de az egész világ sajtóját bejárt hir, hogy X. Pius pápa, annyit s oly sokat olvasott a lapokban a tangóról, hogy egy napon annak a kívánságának adott kifejezést, hogy ő maga is kíváncsi erre a hirtelen nagy kedveltségnek örvendő exotikus táncra.

a tangótánc s a Ritz-hotel tangóteái híresek az azokon megjelent gyönyörű leányokról s asszonyokról, akik ugy táncolják a tangót, mint őseik valamikor a kállai kettőst, avagy a gyönyörűségees cotillont...

Egyik legszebb Ritz-beli tangótáncos párt mai számunkban, képbén is bemutatunk olvasóink gyönyörűségére.

Olvashatjuk, hogy a tangótáncnak versenytársai akadtak s különböző új táncokat kreáltak élelmes táncmesterek, hogy kiszorítsák a tullehatalmasodott táncot. Mi azonban nem hiszünk ezekben a hiradásokban s a tangót még igen sokáig fogják táncolni mindazokon a helyeken, ahol a tánc és zene kedvelői megfordulnak.

Spectator.

Matuschka gróf, — családja és Patay György a világhírű Bob-Run pályán

Téli élet a Tátrában.

Már itt-ott kicsillog a ködös, ónos felhők mögül a napsugár, a higanyoszlop a déli időkből már fagypontra fölé szökik, de fent a magas Tátrában még javában folyik a saison s ép úgy rodliznak a hófehér havon, a még fehérebb, gyönyörű nők, mint mikor leghidegebb fagyában dermesztett a tél hidege.

Bizonyos, hogy nincs szebb s egészségesebb sport, mint azok, amelyeket az ember télen üzhet. A korcsolyázás, szánkázás, a ski, a rodli, a tobogán... Mind olyan rekvizitumok, melyek nemcsak örömeire szolgálnak az emberiségnek, hanem az emberi test s szervezet egészségét is élénken szolgálják.

Mozgalmas az élet ilyenkor a Tátrában. Az ország, de még a külföld legelőkelőbb társasága telet ki az európai fürdőhellyé alakult tátrai üdülőhelyeken s együtt láthatjuk egész nap mindazokat, akiket egyenként s csak kivételes alkalmakkor nyil módunk szemlélhetni.

Egynehány jól sikerült pillanatképet hozunk mai számunkban, mely a Tátrában üdülő vendégeket a különféle sportok üzésének pillanatában mutatja be s mosolygó arcukról szinte lerí az életöröm s egészség, mit éppen e sportok varázsolnak vonásaikra.

Divatos ékszerek.

Rovatvezető: Liszt Hugó ékszerész és hites szakértő.

Nemcsak ruhákban s kalapokban, az ékszerekben is szemlélhetjük a törekvést: haladni a koral s annak izléséhez idomulni.

Hiszen még a leglaikusabb ember is tudja, hogy van antik s van modern ékszer. Ebből is láthatjuk, hogy a régiek izlése a modern kor emberét nem elégti ki.

Az ékszerekben most a platina fénykorszakát éljük. Minden platina s csakis platina. Ma már nemcsak a foglalatok készülnek platinából, hanem maga az ékszer is, ami különösen áll a gyűrűkre. Bizonyos, hogy a platina a legnemesebb fém valamennyi fém között. Míg az ezüst oxidálódik, az arany meg piszkít, addig a platina időtlen időig megtartja tisztaságát, nem oxidálódik, sohasem piszkítja a ruhát s a kövek fényét emeli. Emellett még a legkeményebb fém is s így a foglalatoknál a legnagyobb biztonságot nyújtja az ékköveknek.

Az ékköveknek az elsőség. A gyöngy ma a legdivatosabb s hogy nem képes olyan népszerűsége szert tenni, mint azt megérdemelné, annak oka nagy drágaságában rejlik. Egy valamire való gyöngy 20.000 korona s így bizony a gyöngy csakis a vagyonos, s magasabb osztályok díszé marad.

Alant, rajzban mutatunk be egy igen divatos ékszer, melynek fémrésze platina, kövei briliánsok.

Az ékszer nyakéket ábrázol, mely fekete bársonyszallalgal erősítettik a nyakhoz. Tekintettel a mai női divat nyaknélküliségére ez ékszer gyors népszerűsége tarthat számot, annál is inkább, mert két különálló darabra szedhető szét s így a nyakszallal külön s a csüngő, vékony platina láncan ismét külön hordható. A szép női nyak előnyeit kidomborítja s az ára sem túl magas.

Már igen csinos ilyen csüngőt 400—500 koronáért beszerezhetünk.

Mai cikkünkben csakis az ékszerek divatjáról általában beszéltünk.

A következőkben azonban részletesen is kitérünk az ékszerek divatjára, hogy olvasóinknak módjában legyen ékszerszükségletük beszerzésénél ezeket után igazodni.

A legújabb nyakék.

ASTORIA SZÁLLODA BUDAPESTEN.

Budapest legújabb világvárosi nevezetessége az Astoria-szálló, melynek gyönyörű interieurjeit legközelebbi számunkban módunkban lesz képekben is bemutatni, már rövidesen megnyílik abban a három utcára néző új palotában, mely a főváros legszebb és legforgalmasabb pontján, a most épülő Nemzeti Színházzal szemben, a Kossuth Lajos-utca sarkán emelkedik. Amit a praktikus amerikai szellem az utazó közönség kényelmére kieszelt, az mind együtt van a newyorki világhírű Astor szállodában. Ugyanezen mintára épült a főváros világvárosi jellegű kidomborító új szálloda, melynek tulajdonosa Gellér Mihály, aki a newyorki Astor-féle St.-Regies szállodának sok éven át igazgatója volt. Az Astoriában 200 szoba van, ezek közül 60 szoba külön fürdővel egybekötve, minden szobában központi fűtés, hideg és meleg víz, továbbá minden szobában városi és interurban telefon áll a vendégek rendelkezésére. Ezen kívül van a szállodában pompás márványhall, étterem, amerikai bar. A szálloda vezetősége azon van, hogy mindehhez a kényelemhez olcsón juthasson hozzá a közönség, amit bizonyít az a körülmény is, hogy szobák már 4 korona 50 fillértől kezdve lesznek kaphatók.

Ki felelős?

Az elmúlt héten a napisajtó több napon keresztül foglalkozott a Korányi Viktor budapesti gépszállító céggel, abból az alkalomból, hogy néhány mezőgazda feljelentést adott be ellene a fővárosi rendőrségnél, mert a rendelt s leszállított mezőgazdasági gép nem jól funkcionált.

Bizonyos, hogy a feljelentést, mely a cégnek legfeljebb muló kellemetlenséget, a feljelentő gazdáknak azonban mi hasznot sem hajtott, de felesleges költséget okozott, ügyvédi tulbuzgóság eredményezte, mert hiszen még a leglaikusabb gépvásárló mezőgazda is jól tudja, hogy a gép üzemképességéért mindenkor s elsősorban a gépszállító gyár felelős 1—3 évig. Ha tehát a szállított gépek céljuknak, bármely szerkezeti hiba folytán nem feleltek meg, úgy azok orvoslása, — valóban a szállító cég útján, — de mindenkor a gépet előállító gyár részéről eszközendő.

S miután nevezett cég igazolta, hogy a szállított gépek a legelső, e szakmájú világ-cég készítményei, egy percig sem szabad abban kételkednünk, hogy az a gyár a felpanaszolt hibákat, már csak cége jó hírnevének érdekében is, — nem is szólva a kereskedői tisztességről, mely világcégeknél természetes, — azonnal intézkedett volna a hibák kijavításáról.

Mindezeket azért tartottuk szükségesnek felemlíteni, hogy gazdaolvasóink ez alkalomból okuljanak s hasonló esetekben ne elhamarkodott, felesleges s csak mindkét félnek kellemetlenséget, önmaguknak pedig felesleges költséget okozó feljelentésekkel próbálják a hibásan működő gépeket megjavítani, hanem igenis azzal, hogy a gépet előállító gyárhoz forduljanak sérelmeikkel, mely első sorban felelős az általa készített gépek szerkezeti hibáért.

A Társaság című folyóirat, az egyedüli előkelő körök részére szánt szépirodalmi lap első számából bemutatunk néhány kitűnően sikerült illusztrációt, melyek igazolják e folyóirat magas színvonalát. A Társaság második száma február hó 15-én jelent meg gyönyörű illusztrációkkal, melyek az előkelő társaság eseményeit szemléltetik. Tartalmából következőket emeljük ki: Vay Gáborné grófné „Haladás”, Szerecsányi Béla „Vidék és főváros”, Dobay István dr. „A régi magyar társaságból”, Sárossy László huszárcapitány „A concours hippique” történetéről írott cikkeit. Továbbá érdekes képek az uri piknik „fejdisz báljáról”, a február 14—15-iki jótékonycélu Ritz-élőképeldásról, a Szechenyi-bálról, a római és stocholmi lovasünnepekről, Batthyány Gyula gróf „Ernst-muzeum”-beli portrajtjáról, a tátralomnici s st.-moritzi téli sportról stb. stb.

Cséry Sály és Cséry Lajos

MÓDELLE CALLOT PARIS

DIVATLEVÉL.

Vége a farsangnak. Itt van a bőjt! De ez még nem jelenti azt, hogy ezzel egyben vége van a mulatságoknak s táncvigalmaknak is. Sőt ellenkezőleg. A rövid, de vig farsangot még egynehány lépéssel megtoldjuk s vigan járjuk a bostont, one- és two-steppet s talán még a tangót is, már tudniillik, akik tudják.

Már régen volt ilyen mozgalmas farsangunk, mint ebben az esztendőben. Mintha mindenki kiakarta volna vigan járni magát, a mult esztendő sanyaru mostohasága után, csak úgy tódult az emberiség a vigalmakba.

A báli toillettek színompáját, csak az abban pompázók viruló szépsége szárnyalta tul. S most hogy vége a farsangnak, tovább mulatunk a bőjtben is, melyet már nem mérünk olyan szigoru mértékkel, mint tesztem fel V. Kelemen pápa alatt, ki a legszigorubb büntetéssel sujtotta a bőjtben mulatozókat.

Az ideai báli s vigalmi öltözékeket a színek

harmóniája dominálta. Mintha minden egyes ruhadarabon valamely festői lélek üdesége s izlése nyilvánult volna meg. A toillettek egy színű selyemből, gazekből készültek, melyet egy harmonikus színű más hasonló szövetsz ékített. A decoletaget mintha az ideai divat számüzte volna. Enyhe kivágások jellemezték az ideai farsang costumjeit. Sőt még a félig magas csipkediszes Stuart Mária gallérok is hódítottak. Az ujjak csak félig rövidek s az egész magas keztyüt felére redukálták. Az ujak végződése az általános disz nek használt selyem, vagy csipkéből állott s igen pazaron alkalmazták a virágdiszeket is, mely nem egy toillettet virágos kertté avatott.

Dacára a még mindig szigoru közgazdasági viszonyoknak, az öltözékek kelméje elég drága anyagból állott s inkább a diszítésnél igyekeztek megtakarítani valamit.

Képünk egy divatos kostümöt ábrázol, melyben leányaink s fiatal asszonyaink hódították

meg az évad gavallérjait s már ebből is láthatjuk, hogy a farsangi öltözékek egyszerűsége inkább abban pompázott, hogy a női természetnek bizonyos lágyaságot, omlatagságot kölcsönzött.

Immár rövidesen bekukkant hozzánk is a rügy-fakasztó, bimbót pattantó tavasz s már ideje lesz a legujabb tavaszi alakításokról is néhány sorban megemlékezni. A hírneves francia szalonokban, Paquinnál, Worthnál már serényen folynak amunkálatok, hogy tavaszra valami újkreációval lepjék meg a női világot s bizonyos, hogy az ideai tavasz a legszínesebb s legplasztikusabb kompozitíókkal szerzi meg nem csak a nők örömet, hanem egyben talán a családapák s férjek bosszuságát is, hozván valami olyan újat, amit a tavalyi garderoból átalakítani nem lehet.

Képünk a hírneves Callot párisi cég legujabb creatiója, de azért természetesen idehaza is elkészítik, ha nem is olyan drágán, de mindenesetre ép oly izléssel.

A denikos dohánytermékek nikotin tartalma.

Hónapok óta folyik a vita arról, hogy a denikotizált dohánytermékek tényleg ártalmatlanok-e az emberi szervezetre, avagy tartalmaznak oly alkatrészeket, melyek nikotinmérgezésre alkalmasak.

Egy kolozsvári egyetemi m. tanár szakvéleménye, mely azután, — hogy minő okból, nem kutatjuk — a fővárosi napisajtóba került, idézte elő az egész kavargást, mely könnyelmű kijelentéseivel, esetleg rossz véleményt kelthetne egy oly magyar vállalkozás iránt, mely pedig éppen a dohányfogyasztóközönség egészségének megóvására alakult.

A tudós m. tanár vegyelemzése alapján kiegészítette, hogy a denikotizált dohánytermékekben talált nikotint s hogy a denikos eljárás a dohányféléket csupán 1/3-ad nikotintartalmától szabadítja meg.

E vegyelemzés még ha helyes analízisen is alapulna, mégis erősen sántikál. Az analízis ugyanis figyelmen kívül hagyta, hogy a dohányfélékben kétféle nikotin fordul elő és pedig szabad állapotban levő s kötött formájú nikotin. A kötött és pedig almasavhoz s citromsavhoz kötött nikotin sokkal nagyobb hányadát teszi a dohányfélék nikotintartalmánál, mint a szabad nikotin. Am ezeket a kötött nikotintokat a denikos eljárás nem óhajtja kivonni a dohányfélékből, mert éppen ezek elégsé adja meg a dohánytermékeknek az illatát s zamatját, mely azok fogyasztását élvezetessé teszik, s ezen nikotinsók egyáltalában nem ártalmasak a szervezetre, mert elégségük alkalmával oda nem is kerülhetnek.

A denikos eljárás a dohányfélékből csupán a szabadon előforduló nikotint vonják ki, mert ez a szabad nikotin a füst által kerül az emberi szervezetbe s így fejtheti ki mérgező hatását.

Tehát az idézett vegyelemzés a valóságnak megfelelő, mert a denikotizált dohányfélékben analízis útján tényleg kimutatható nikotin, csak-hogy *kötött formájú*, mely a szervezetre egyáltalában nem veszélyes, ellenben a dohánytermékek fogyasztását egyenesen élvezetessé teszik.

Bizonyos, s a világ legelső vegyészeti által elismert tény, hogy a dohányfélék nikotin mentesítésére, jelenben a *Falk* Ágoston szabadalmazott eljárása a legcélszerűbb s ezen azért nemcsak nálunk, hanem Ausztriában, Németországban, Angliában, Franciaországban, Olaszországban, Törökországban s az Egyesült Államokban is ezen eljárás szerint vonják ki a dohányfélékből a szabad nikotint. Sőt a magyarországi deniko társaságnak a kormány szerződésalkötésekor csakis ezen eljárás melletti denikotizálást engedélyezte.

Tíz esztendei tapasztalat útján elsőrendű orvosprofesszorok, többek között a világhírű *Neusser* tanár is kijelentette, hogy a *Falk*-féle rendszerint lepárolt dohánytermékek, teljesen elvesztik mérgező hatásukat, anélkül, hogy a dohányféléket természetükből kiforgatná, az ízétől, zamatjától megfosztaná.

Maga a szabadalom, amely szerint a Deniko társaság is dolgozik, azon alapul, hogy zárt térben fokozatosan melegítik a már kész dohányféléket, a melegítő folyamat alatt a zárt térben elhelyezett kondenzátor, — amelynek hőmérséke szabályozható, — felfogja az elillanó ammóniakot, klór és nikotin-vegyületeket és így a dohánytermékeket teljesen *desinficiálja*.

A denikos eljárás tehát kivonja a dohányfélékből a *szabad nikotint*, kiszáritja az egyes dohánylevelek között előforduló nedveket s ezáltal a dohányféléket levegősebbé téve, azok elégsé processusát előmozdítja s így a kötött nikotin sok oxidálását megkönnyíti.

Az által, hogy az alma- és citromsavhoz kötött *ártalmatlan nikotint* a dohányfélékben hagyja, meghagyja azok eredeti ízét és zamatját, a kiszáritás pedig az égési processust mozdítja elő.

Hiszen az lenne a legideálisabb denikotizálás, ha a dohánytermékek eredetiségükben mit sem változnának, csak csupán a mérgező hatása nikotin vonatnék ki belőlük, mert hiszen a dohányzáshoz szokott emberiség nem szoktatható rá az izetlen s minden zamatot nélkülöző szalma füstölésére.

A *Falk*-féle eljárás ezt óhajtja szolgáltni, amikor a dohányfélékből csupán a szervezetre ártalmas *szabad nikotint* vonja ki, ellenben az egészségre ártalmatlan kötött nikotin-sókat, melyek a dohányfélék kellemes ízét és zamatját szolgálják, benne hagyja.

Éppen ezért könnyelműnek találjuk, hogy tudományos képzettségű férfiak oly kijelentéseket tesznek, melyek a laikus közönséget tévútra vezethetik s viszont egy pártolásra s elismerésre méltó magyar vállalat jó hírnevének rovására eshetik.

Agyagos talaju, gazos legelők feljavítása.

Hazánkban rengeteg az olyan agyagos talaju legelő terület, mely a talaj minősége révén jó legelő lehetne, de az ápolás hiánya és a kiméletlen kihasználás miatt terméketlenné vált, vagy legalább is annyira elgazosodott, hogy a jószág és különösen a birka csak bujkálva, pászásan legelheti azt. Különösen áll ez a közlegelőkről, a melyek valóban siralmas állapotban vannak. Pedig az ily legelők — feltéve, hogy sik vagy szeliden lejtős fekvésűek — jövedelmezőleg feljavíthatók.

Az elgazosodott legelőkön első sorban a gáz kell kiirtani, másodsorban pedig a fűnövést trágyázással és felülvetéssel előmozdítani. A gazirtás — ha a legelő nincs túlságosan elgazosodva — a régi gyepek meghagyása mellett sűrűn megismételt fogasolással, annak rétnyitással (szkarifikátorral) való felhasogatásával történhetik, ha azonban sok a mélyen gyökerező gaz, — pl. ligice tövis — akkor fel kell a gyepek törni, azon kell három esztendőig kapások természetével a gáz kiirtani.

A gáztól így megtisztított talaj azonban még akkor sem alkalmas újból való mesterséges begyepesítésre, ha az egyébként mint friss törésű föld jó kapás és gabonatermékeket adott, mert a fűmagvetés, hogy jól kikeljen, gyorsan fejlődjék és megerősödjék, kezdetben igen jó trágyaerőben levő földet kíván. Tehát a fűmagvetést megelőző kapásnövény alá erősen istállótrágyázni, a fűmag elé pedig kat. holdanként 200 kg. szuperfoszfátot kell kiszórni. És pedig lehetőleg őszkor, a kapást követő őszi szántásra. Ebbe a fűmag őszkor, védőnövény nélkül elültethető, de ekkor bekövetkezhetik, hogy a kelő vetést a téli száraz fagyok többé-kevésbé megritkítják. Tavaszkor ajánlatosabbnak látszik a fűmag keveréket ritkán vetett védőnövény közé vetni, bár a nézetek e tekintetben eltérők. Sokan a tiszta vetést ajánlják.

Ha rét nem szántatik fel, hanem csak a régi gyepek ujtitatnak fel, akkor a nyáron át lánchoronával és fogással ismételtlen megjárattatott és őszkor rétnyitással megasogatott legelőre őszkor szórando ki 200 kg. szuperfoszfát, mely lánchoronával vagy tárcsás talajporhanyítóval a talajba jó mélyen bekevertetik, tavasszal megfogasoltatik, erre szórando ki a fűmag keverék, mely ismét túske vagy lánchoronával a talajba keverendő, meg-hengerezendő és erre szórando ki azután 40—50 kg. chili vagy 70—80 kg. norvégialétróm.

Ugy a szántásba vetett, mint a felülvetett fűmag első termését célszerű kaszálásra meghagyni és legelő jószágot arra csak akkor bocsátani, a mikor már az új vetés növényzete kellőképpen megerősödött, de akkor is csak a legnagyobb kivétellel, száraz időben legeltetni. Átázott puha legelőre a

jószágot kihajtani, a teljes felszikkadás előtt egyáltalában soha sem szabad, mert ezzel még a megerősödött, régi gyepek is megromljuk, a fiatal kelést meg éppen tönkre tesszük.

A legelők ilyen helyreállítása mindenestre pénzbe kerül, de a költségért bőséges fűterméssel kárpótoltnak és ha a legelő jószággal túlterhelve nincsen, úgy az ilyen legelők nem „kopallatók”, hanem a legelő állatok bőséges táplálói. Persze állandóan megfelelő gondozás és kiméletes használat mellett.

Hogy a teljes és felülvetésre milyen és mennyi fűmagkeverék használtassék, a legelő fekvésétől, szárazsági állapotától és attól függ, hogy szarvasmarha, avagy juh és csikó legelőt akarunk létesíteni. — Erre utbaigazítás bármelyik szaklaptól szerezhető

Közgazdasági események.

A pénzügyi viszonyok javulása és a pénzügyi intézetek. Az Osztrák-Magyar Bank kimutatása a pénzügyi viszonyok javulásának újabb etapjáról tesz bizonyosságot. A viszonyok javulnak, de ez a körülmény magában véve a vállalkozói szellemnek még nem képes szárnyakat adni. Az üzleti élet a hosszú nélkülözések ideje alatt annyira megbénult, hogy most, amikor meg volna már a lehetőség a bátrabb mozgásnak, még mindig nem merészlelnek az emberek valami komolyabb üzleti akciót kifejteni. És még valami: a pénzügyi viszonyok javulásának hatása a gazdasági tevékenység szélesebb periferiáira úgy látszik még nem érkezett el. Sűrűn érkeznek panaszok, hogy hasztalan konstatáljuk a pénzügyi viszonyok javulását, hasztalan szállítja le a jegybank a hivatalos rátát, a *vidéki intézetek nem nagyon sietnek a kölcsön árának olcsóbbá tételével és így bőven pénzről csak az újságból tud a hitelre szorult vidéki közönség, de a gyakorlatban erről nem volt még alkalma tudomást szerezni.* Ami azért elcsúszhatott, mert hisz a vidéki intézetek annyival olcsóbban jutnak most pénzhez, hogy e körülménynek a hitelügyeletekben is kifejezésre kell jutni. Ha néhány esetben elő is fordul, hogy némely vidéki pénzügyi intézet a pénzügyi krízis idejében alkalmazott kamatstrófkokkal dolgozik, ez *nyilvánvaló visszaélés, de bizonyára szörványos jelenség, melyért nem szabad a tisztességes és hivatását komolyan vevő vidéki intézeteket felelőssé tenni.*

Fonciére. Az elmúlt évben a Fonciére pesti biztosító intézet életbiztosítási osztályánál 5360 ajánlat 26,759.490 korona biztosítási tőkére és 87,216.87 korona járadékra nyújtott be; 4966 kötvény 24,710.880 korona tőkére és 86,616.87 korona járadékról állított ki. A díjbevétel 7,895.882 korona 36 fillérrug. Haláleset 298 jelentetett 1,370.800 korona összegről. Egyszermind utalunk ama különös kedvezményekre, melyeket ezen hazai intézet (alapítva 1864-ben 4 millió korona részvénytőkével, nyereség- és díjtartalékaival és évi bevételei körülbelül 69 millió korona) az életbiztosításnál nyújt: 1. Hadszolgát díjmentesen a népfelkelők védkötelezettjeire nézve a teljes biztosított összeg erejéig. (A katonai szolgálat egyéb kötelezetteire nézve mérsékelt díjmentesen); 2. A feltételek értelmében a biztosítás érvényének megtámadhatatlansága még az esetben is, ha a biztosított párbaj vagy öngyilkosság folytán halt volna el, vagy ha utólag kiünnék, hogy a biztosított a biztosítás alapjául szolgáló ajánlatban lényeges körülményekre nézve tévedett. 3. Évenként nyereségfelosztással egybekötött biztosításokat eszközöl. A biztosításnak 3 évi fenállása után a biztosításra jutányos feltételek mellett a) kölcsönt ad, vagy azt b) visszavásárolja, vagy c) minden további díjfizetés nélkül, hogy a félnek utóbbiért folyamodnia kellene.

A félmilliárdos kölcsön. Az új államkölcsön prospektusa végre megjelent és a nyilvános jegyzés is végbement, még pedig — amint előrelátható volt — sokszoros tuljegyessel. A Hitelbank nagy nemzetközi tekintélye és a kölcsön ügyének gondos és aprólékos előkészítése lehetővé tette, hogy ez emisszió sikere nagyobb legyen, mint bármely eddigé. Evvel a tranzakcióval a magyar állam pénzügyei hosszabb időre rendbejöttek és remélhetőleg hosszabb ideig nem kell a piacot nagyobb állami emisszióval megterhelni.

Ötven millió a magyar vidéki városoknak. A magyar városoknak van egy egyesületük, melynek vezetői évek óta fáradoznak, hogy alkalmas megoldást találjanak az óriásian megnőtt municipális hitelszükséglet fedezésére. Még a pénzügyi krízis előtt Párisban és Londonban, tárgyalta a két pénzpiac összes számbavehető faktoraival, hogy milyen feltételek mellett tudnának a magyar vidéki városok számára hitelt szerezni. Ugy látszik, hogy most végre sikerrel kecsegtetnek a külföldi tőkepénzesekkel folytatott alkudozások. Mint értesülünk, a városok kongresszusa által kiküldött hiteliügyi bizottság elnökének, dr. Szentpályi István országgyűlési képviselőnek kezdeményezésére, a londoni Hughes és Lancaster cég, a Lloyd-Bank Ltd. londoni bankkal együttesen kérdést intézett a belügy- és pénzügyminiszterhez, hogy az általuk nyújtandó ötvenmillió korona városi kölcsön fedezésére törvényhozásilag engedélyezhető volna-e a városoknak kötvénykibocsátási joga. A kölcsönajánlattal legközelebb már a városok kongresszusa is foglalkozik. Ugy halljuk, hogy amennyiben a kormány a kötvénykibocsátási jog megadását garantálja, az angolok részvénytársaságot létesítenek Budapesten. Az angol érdekeltség kikötötte, hogy a följánlott ötven milliónak felét gyümölcsöző beruházásokba tartoznak fektetni a városok.

A Bosnyák bank tranzakciója. A Kereskedelmi Bank a Szab. Bosnyák-Hercegovinai Agrár- és Kereskedelmi Bank részvényeit nyilvános aláírásra bocsátotta. Az aláírásra kerülő részvények 20.000 darabot tesznek ki 4 millió korona névértékben és a bank állandó kedvező üzletmenete folytán fix kezekbe való elhelyezésük biztosítottnak tekinthető.

Meglesz a szeszkartell. Rengeteg huzavona után, ugylátszik, mégis csak meglesz a szeszkartell, legalább is báró Kornfeld Pálnak sikerült Bécsben az osztrák érdekeltekkel rendbejönni s így tulajdonképpen már a kész kartellel számolhatunk. Az érdekeltek 95%-a hozzájárult a tervezethez s így a kivülmaradók egyáltalán nem jönnek komolyan tekintetbe. A kartell a Hitelbank égisze alatt fog működni.

A Magyar-Cseh Iparbank Részvénytársaság. Novotny János, a Böhmsche Industrial Bank vezérigazgatója elnöklése alatt 21-én tartotta III. rendes közgyűlését. Az igazgatóság jelentése szerint a lefolyt év tiszta nyeresége 223.593,86 korona volt, mely az alaptőke 10,48%-os kamatoztatásának felel meg. A közgyűlés a jelentéseket jóváhagyta, és úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelőbizottságnak a felmentvényt megadta. A tiszta nyereségből a leírások és a tartalékalap megfelelő dotálása után, mely ezzel 178.000 koronára emelkedik, 5¹/₂%-os osztalék kifizetése határozottat el a tavalyi 5⁰/₁₀-os osztalékkal szemben.

Tavaszi vásár. A tavaszi vásár előmunkálatai a budapesti kereskedelmi és iparkamarában már előrehaladtak. A kamara szétküldött felhívóleveleire a múlt évi vásáron résztvevők közül már eddig is tekintélyes számban foglalták le a új helyeiket. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesület május 3-án tartja nagyszabású kongresszusát Budapesten, amely alkalommal az ország kereskedői tömegesen fognak a fővárosban tartózkodni és éppen erre való tekintettel, hogy a kongresszusra a fővárosba felránduló kereskedők a tavaszi vásáron szerezhetik be a szükséges-letüket s így a vásáron résztvevő iparosok nagy eredményeket érjenek el, a kamara a tavaszi vásár idejét megváltoztatta és április 30-ától május 6-áig fogja a vásárt a városligeti Iparcsarnokban megrendezni. A tavaszi vásár irodája a kamarában teljes erővel működik.

Érdekes pénzügyi mérleg. A most tömegesen megjelenő vidéki pénzügyi mérlegek között különös érdekességénél fogva feltűnik az a mérleg, amit a Gölnicbányán székelő *Szepesi VII. Bányavárosi Takarékpénztár r.-t.* produkált. Ez az 1868-ban alakult pénzügyi intézet 60.000 korona alaptőkével dolgozik és betétállománya csaknem kétfélmillió korona. A takarékos „zieserek” bankjának tehát olyan betétállománya van, melynek összege

az alaptőkének több mint harmincszorosa. Visszszámított váltója persze nincs ennek a banknak. A kétfélmillió betétből több, mint félmillió korona váltókölcsönökbe, ugyanennyi jelzálogkölcsönökbe és egy kisebb rész gyümölcsözőleg van elhelyezve idegen pénzügyintézeteknél.

A Felsőmagyarországi bányá- és kohómű részvénytársaság igazgatósága tegnap tartott ülésében megállapította az 1913. évi mérleget, s a f. évi március hó 8-án tartandó közgyűlésen indítványozni fogja, hogy az 1913. évi nyereségből az értéksökkenési alapra 246.590,45 korona, a rendes tartalékalapra 100.000 korona, a nyugdíjalapra 30.639,30 korona, osztalék fizetésére pedig 560.000.— korona, azaz részvényenként 28.— korona fordítsák a tavalyi 26.— koronával szemben és egyúttal az értéksökkenési alapokból felszabadult 600.000 korona, azaz részvényenként 30 korona kiutaltassék, úgy hogy az 1913. évi 23. sz. szelvény beszovaltatása ellen 58.— korona fog kifizetetté.

A Budapesti Takarékpénztár és Zálogkölcsön r.-t. február 12-én tartotta közgyűlését, amely elhatározta, hogy az 1,812.362 korona nyereségből 26 korona osztalékot, összesen tehát 1,3 millió koronát fizet, a tartalékalap gyarapítására 200.000 koronát fordít, miáltal a tartalékalap 2,78 millió koronára emelkedik és a nyereség többi részét részben a szabályszerű tantiémekre fordítja, részben pedig új számlára viszi át. A közgyűlés a felügyelőbizottság és a választmány régi tagjait újból megválasztotta.

„Gazdák Biztosító Szövetkezete“

Budapest, VIII., Baross-u. 10. (Alapított 1900-ban.)

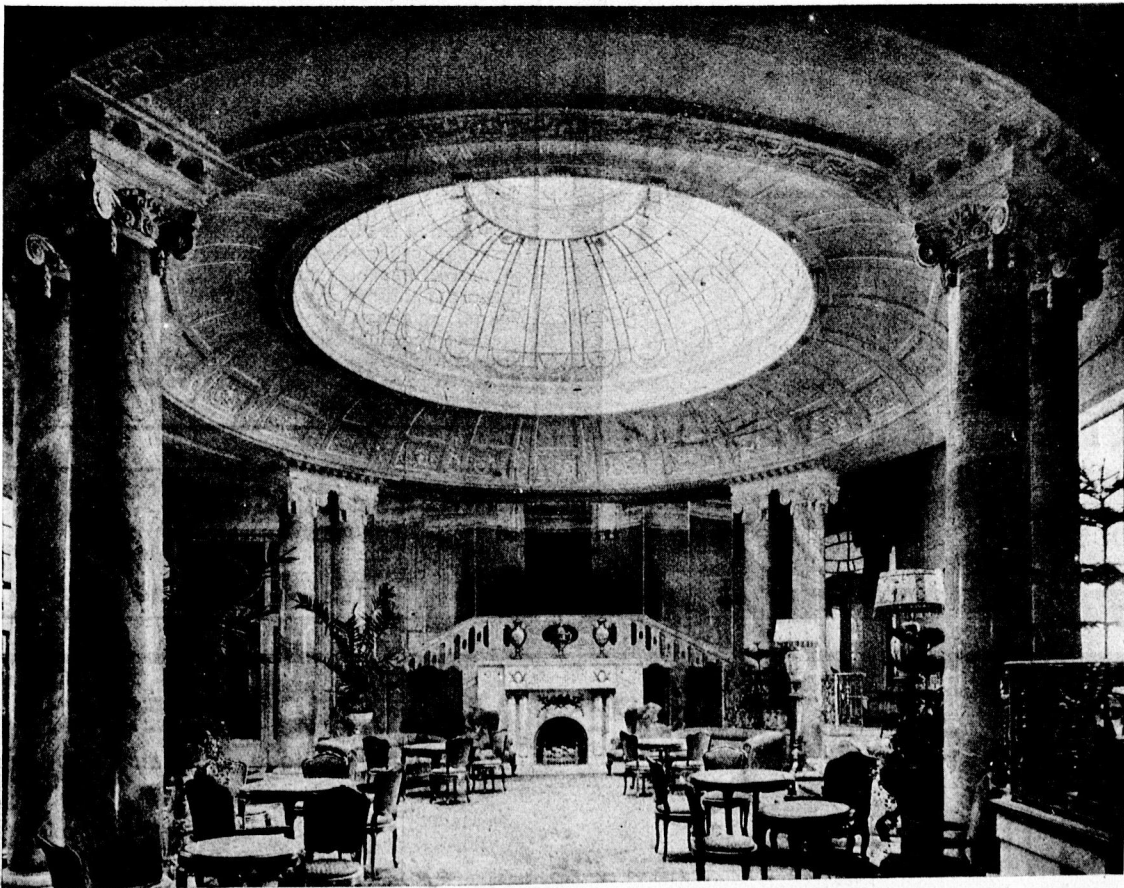
Az egyedüli altruisztikus alapokon álló magyar biztosító intézet. Kartellen kívül. Minden biztosító fél tagja lesz a szövetkezetnek s részese az intézmény jövedelmeiben. Szövetkezeti tagsággal kockázat nincs, a szövetkezet ma már 5 és fél millió koronán felüli évi díjbevételel rendelkezik, tartalékalapjai felülhaladják a 2 és fél millió koronát. Alapítványok a kormány hozzájárulásával 2.488.000 korona biztosítási alap, tartalék több mint 2.700.000 korona, összesen 5.188.000 korona.

Igazgatóság tagjai: Gróf Zselénski Róbert v. b. t. t., főrendiházi tag, OMGE alelnöke, földbirtokos (elnök), herceg Esterházy Miklós v. b. t. t., főrendiházi tag, földbirtokos (alelnök), Szentiványi Árpád országgyűlési képviselő, földbirtokos (alelnök), gróf Apponyi Gyula földbirtokos, dr. Bernát István, a Magyar Gazdaszövetség igazgatója, Emödy József földbirtokos, Hertelendy Ferenc főrendiházi tag, földbirtokos, Krammer Ernő orsz. képvis., miniszteri tanácsos, dr. Koós Jenő miniszteri tanácsos, földművelési miniszter képviseletében, Latino-vits Géza földbirtokos, ögról Pallavicini Ede v. b. t. t., főrendiházi tag, OMGE alelnöke, földbirtokos, báró Petrichevich Horváth Artur földbirtokos, zsitvabesenyői Rubinek Gyula, az OMGE igazgatója, OMGE képviseletében, gróf Teleki József főrendiházi tag, földbirtokos, dr. Várady L. Árpád megyés püspök.

Felügyelőbizottság: Ráthonyi Reusz Henrik földbirtokos (elnök), Balogh Elemér, a „Hangya” vezérigazgatója, Grassi Hugó, a felséges uralkodóház családi alapja uradalmi főtisztje, Kövér János földbirtokos, Meskó Pál, a „Hangya” igazgatója, a Gazdaszövetség titkára, Szilassy Zoltán országgyűlési képviselő, a G. E. O. Sz. titkára, Végh Jenő, az Országos Központi Hitelszövetkezetek igazgatója.

A Gazdák Biztosító Szövetkezete társintézménye a „Gondviselés” Országos Központi Temetkezési Segélyző Társulat utján 100 koronától 1000 koronáig terjedő temetkezési segélybiztosítások eszközöltetnek félévenként fizetendő tagdíjak ellenében. Halálesetnél a segély rögtön folyósíttatik. Legelőnyösebb népbiztosítás. E társulat kebelében minden községben önálló helycsoportok szervezhetők jótékony célú működéssel. Tájékoztatót készséggel küld bárkinek is a társaság igazgatósága. Budapest, VIII., Baross-utca 10. sz. Bármilyen levelezést kérünk közvetlenül az intézet igazgatósága címére, Budapest, VIII., Baross-utca 10. címezni.

Gazdák Biztosító Szövetkezete.

Ritz-szálló, a fővárosi társaság találkozó helye,
Five o'clock teák. Ebédek, estélyek, hangversenyek, bálók megtartására kiválóan alkalmas.

SZABADALMAT

kidalgoz és minden államban készkőzől

DR. TÖRÖK LASZLÓ

okl. gépészmérnök, kir. törvényszéki hitesszakértő

HITES SZABADALMI ÜGYVIVŐ

Budapest, V., Zrínyi-u. 14. Telefon 87-02.

Nattán Viktor cimirodája

Alapított: 1895-ben.

Szállítja Magyarország és a külföld összes cimeit, bármely kivánt foglalkozási ágak szerint, teljes portófelelősség mellett.

Budapest, VII., Thököly-ut 95. sz.A „Katona“-falakkal tartósan, egészségesen és nagyon olcsón építkézhettek. — Bárkinek adunk építési licenciat.
Speciális építkezések részvénytársasága
Budapest, Gizella-ut 38. szám. — Telefon: 66-27**Ügynökök**

magas jutalékkal felvételnek, kik sorsjegyeknek részletfizetésre való eladásával óhajtanak foglalkozni.

Magyar-Cseh Iparbank Rt. Józsefvárosi fiók
Budapest, VIII., Népszínház-utca 24. sz.**Házat építék** minden városban legalább 10építetű jelentkezése esetén szoba, konyha, kamra, beépített csukott veranda, pince és klozetből álló **3900** koronáért, két-szobásat **4900** koronáért, háromszobásat **5900** koronáért, negyvenötös tömör téglafalból, a kölcsönt hozzá megszerzem. — Helyi építő vagy kőműves-mestert képviselőnek keresek. — **SAJÓ LEÓ** családi házépítő Budapest, VII., Murányi-utca 36. sz.**Pedagógiai Filmgyár Részvénytársaság**Telefonszám: Józset 33-08
Budapest, IX., Kinizsy-utca 16. szám.

Elvállal mozgófénykép felvételeket. Szindarabok kinemaszkeccsek, ünnepélyek, vadászatok, tájképek, tudományos irányú felvételek készítését úgy helyben, mint vidéken.

Készít: fényképfelvételeket helyben és vidéken; fényképnagyításokat tetszés szerinti nagyságban; vetítésre szolgáló modern reklámképeket.

Elvállalja az összes kinotechnikai munkák leg-tökéletesebb kivitelű gyors és pontos elkészítését.

Virágitás minden színben. Film-cimkészítés.

Mechanikai osztálya felszerel vetítőkamarákat a leg-tökéletesebb gépekkel.

Kinogépek természetfajta eszközök, valamint mindenmü műszerek szakszerű és precíz javítása.

Cseppfolyós gáz

Készen szállított világító gáz.

Kastélyok, gazdasági épületek, lakóházak, vendéglők, kaszinók stb. világítására. Kórházi berendezésekhez. Laboratóriumi készülékekhez. Mozi világításhoz és vetítéshez.

HEUFFEL SÁNDOR magánmérnök Budapest, VII., Rottenbiller-utca 1. sz.**Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára Részvénytársaság**
Telefon 153-44 Budapest, VII. ker., Rákóczi-ut 76. szám. Telefon 153-44
Alaptőke 2.000.000 korona.

Köztisztviselő kölcsönök törlesztésre. Előlegek értékpapírokra. Családi házak és telepek létesítése. Kölcsönök lakbérlettelés ellenében. Külföldi pénznemek vétele és eladása. Sorsjegyek részletre és kés-pénzért való eladása. Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő lekötele mellett helyeznek el intézetünknel, 0% (hat) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával) 2. Oly takarékbetét után, melynél a betevő az I. pontban jelzett benondási időt ki nem köti, 5% (öt és fé) kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.) — Előlegét nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire. — Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztositék ellenében, jutányos kamattétel mellett. — Utalványok, intévények és chequek beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával. Vesszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

Magyar-Cseh Iparbank részv.-társ.

Józsefvárosi fiókja

Budapest, VIII. ker., Népszínház-utca 24. szám

Pesti Hazai Első Takarékpénztár nyeremény-kötvényeit darabonként 36 hav! Kor. 4.50 hav! részletre árusítjuk.

Már az első részlet beküldése után megküldjük a sorozat és számmal ellátott törvényesen kiállított részletet. Az első két havi részlet egyszerre való beküldése után 3 részletet nyugtázunk, tehát egy részlet ingyen.

Minden huzás után díjtalanul küldünk sorsolási lapstromot**Szenzációs találmány!****Az emberi kéz mint sérvkötő!**

Kérjen ingyen prospektust!

Zárt borítékban portómentesen küldi:

Pollitzer sérvambulatorium

speciális orvosi rendelőintézet

Budapest, VIII. kerület, Baross-tér 4. szám, I. emelet.

Császárfürdő Budapesten.

Nyári és téli gyógyhely az Irgalmasrend kezelése alatt Kénes hévívízű radioactív gyógyforrásai páratlanok. Ezek a források bőségesen táplálják vizükkel az intézet valamennyi fürdőjét, u. m. a gőzfürdőt és gőznépfürdőt, az egyes és közös külön női- és férfi iszapfürdőt, (iszaporogatók), márványkád, porcellán és kőfürdőket, valamint a török- és horganykád-fürdőket, továbbá a hőlég szénsavas és villamosfürdőket. Ezekből a dus gyógyforrásokból kapja a tzevi a kontinensen egyedül álló női- és férfi-uszoda is. A császárfürdő kiváló gyógyító ereje nemcsak csuzos bántalmak és idegbajok ellen, hanem sok más betegségnél is általánosan elismert. Ivókurája kitűnő gyógyhatású hurutos légzőszerveknél és altesti pangásoknál. Lakószobái kényelmesek; berendezésük a különböző igényekhez van szabva. Jutányos árak. Minden tekintetben szoliditás. Gyógy- és zenedíj nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld az Igazgatóság.

Palaceszálloda a Rákóczi-ut legelsőbb-rendű étterem-, kávéház és souterrain-helyiségei, a Nemzeti Színház és Népepera közvetlen közelében. — Naponta Kórodi Gyula és teljes zenekara muzsikál. — Tulajdonos: **Bandl József****BUDAPESTEN**

ingyen lakhatik egy napig, mert nem kell kocsit fogadni, mivel a Keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben van a

BUDAPEST VIII., BAROSS-TÉR 10.

Mint szálloda ujonnan építve.

PARK SZÁLLODA

Ha rendel, kedves figyelem „Az Otthon“-ra hivatkozni!

— **Istentiszteletek.** Holnap, vasárnap, prédikálnak a református templomokban a következő sorrendben: A Nagytemplomban Kovács János vallásosi lelkész, Kistemplomban 9 órakor Jánosi Zoltán lelkész, 11 órakor Páncs Jenő s.-lelkész, Kossuth-utcai templomban Uray Sándor lelkész, Árpád-téri templomban Szele György lelkész, délután 2 órakor Páncs Jenő s.-lelkész, Ispály-templomban Könyves Tóth Kálmán lelkész. Homokkerti imaházban Boér Károly vallásos. Az oratóiumi vallásos estével elmarad.

A római káth. templomban az istentiszteletek a következő sorrendben tartanak meg: reggel 6 órakor csendes szent mise, 7 órakor csendes szent mise, 8 órakor csendes szent mise, 9 órakor ünnepélyes szent mise, utána szent beszéd, három negyed 11 órakor csendes szent mise, fél 1 órakor csendes szent mise, délután fél három órakor keresztény tanítás, 3 órakor keresztui ajátosság, utána róza füzér, három negyed 5 órakor a Szent József társulat havi ajátossága szent beszéddel és litániával. A mai nappal kezdődik a husvétii szent gyónás ideje.

— **Olvasóinkhoz.** Lapunk mai számához mellékeljük „Az Otthon” című szépirodalmi mellékletünket. Ezt a kedves meglepetést előfizetőink részére lapunk kiadója még március hó 1-ére tervezte, de a debreczeni posta e szép tervet lehetetlenné tette azáltal, hogy a postán érkezett csomagot a királyi adóhivatalnak kézbesítette. A királyi adóhivatalnál pedig csak tegnap vették észre a téves kézbesítést, s így csak ma van alkalomunk ezen művészi kiállítású szépirodalmi lapot előfizetőinknek átnyújtani. Ez alkalommal szíves figyelmébe ajánljuk a postafőnökségnek, utasítsa az illető osztályt a címzések figyelmes átolvasására, nehogy ilyen eset megismétlődjön.

— **Hazafias ünnepély.** A debreczei nyilvános m. polgári fiúiskola „Arany János” ifj. önképzőkörének 1914. évi március hó 15-én délelőtti 8 és fél órakor tartandó ünnepélyének műsora: 1. Hymusz. 2. Elnöki megnyitó. Tartja Klein József ifj. elnök. 3. „Nemzeti dal” Petőfi Sándortól. Szavalja Kohn Dezső IV. o. t. ifj. alelnök. 4. Ünnepi beszéd. Tartja Bartha Károly tanár ur. 5. „Cinka Panna” Fa kas Jenőtől. Szavalja Goldstein S. IV. o. t., hegedűn kíséri Csanda J. III. o. t. 6. Enekszám. 7. „Kossuth Lajos”. Itta és felolvassa Berkovits Herman III. o. t. 8. „Egy gondolóbánt engemet” Petőfi Sándortól. Szavalja Rácz Károly III. o. t. 9. Zeneszámok. Előadja Csanda József III. osztályu tanuló. 10. Szózat.

— **A „Debreczeni Patronázs Egyesület”** folyó hó 22-én, vasárnap délelőtti 11 órakor tartja a városháza nagy tanácstermében évi rendes közgyűlését, melyre a meghívókat már széjjelküldte az egyesület titkára s az bizonyára a legrövidebb idő alatt kézbesítetténi fog minden egyesületi tagnak. De van szerencsénk a tagokat ezuton s így együttesen is meghívni e gyűlésre. Debreczen, 1914. március 14. Csiky Lajos egyesületi titkár.

— **Letartóztatott könyvelő.** London Dezső, a Bergel Daniel-féle zsákkölcsönző cég könyvelője két rendbeli sikkasztás büntette miatt főjelenetvön, — beismerése alapján, — elzetes letartóztatásba helyeztetett. A sikkasztott pénz és a zsákok értéke körübelül 2500 korona.

Ön megtakarít

babkávét egy kis adag „Franek” hozzáadásával. — Ezen előny abban keresendő, hogy a „Valódi” Franek: a babkávé ízéhez az itt rendelkezésre álló összes pótlékok között a legjobban hasonlít.

— **Harmincezer korona a merénylők fejére.** Catarau és Kirilow, a debreczeni merénylet tetteseinek ügyében a rendőrség újabb köröző leveleket fog kibocsátani, amennyiben a kormány a tettesek elfogatására összesen **harmincezer korona** jutalmat tűzött ki és pedig külön-külön tíz-tízezer koronát bármelyik tettes kézrekerítőjének, öt-ötezer koronát pedig annak részére, aki elfogatást eredményező nyomra vezet.

— **Az orvosi tudomány szenzációja.** — Philadelphiából feltűnést keltő orvosi esemény híre érkezik. Az ottani metodist episcopal H. spitalban a múlt napokban olyan érdekes, ritka és nehéz operációt végeztek az orvosok, aminő eddigél még nem történt. A szenzációs műtétet dr. Hammond L. I. professzor végezte számos északamerikai és kanadai orvos tekintély jelenlétében és közreműködésével. Arról volt szó, hogy a beteg vesét eltávolítsák és egészséges vesével pótolják. Ezen szenzációs operációnál sikerült egy e özö napon elhunyt férfinak a veséjét megszerezni, amelyet az operált, súlyosan szenvedő ember szervezetébe, a kivagott beteg vese helyébe nagy gondossággal illesztettek bele. A beteg szerencsésen átesett az operáción és a biztos gyógyulás felé halad. Az orvosi tudomány valóságos csodákat produkál és a Tolnai Világlexikona első kötetében feltűnő érdekességgel tárgyalja az anatómiai részt, oly meglepő egyszerűen és pompás képekkel, hogy lehetetlen végig nem olvasni, ha belefogunk. Tudvalevőleg Tolnai Világlexikona 25 kötetből fog állani, 16.000 oldalon, 30.000 képpel és Tolnai Világtapja előfizetői jóformán ajándékkul kapják ezt a remekművet, jóllehet bolli ára kötetenkint 20 korona. A Tolnai Világlexikonából eddig már három kötet jelent meg.

— **Marosán plébános rosszul van.** Marosán János érkörtvéyesi plébános, aki tegnap — mint lapunkban már tegnap említettük, — Miklóssy István görög katolikus püspöktől való tisztelegése után, a Miklós-utcára ért, hirtelen összeesett és a kórházba szállították. Marosán plébános jobb oldali szélhédés érte, állapota igen súlyos, még ma is eszméletlenül fekszik. Testvérei ma Debreczenbe érkeztek és a kórházban felkeresték a súlyos betegen fekvő plébánost, akinek állapota aggasztó.

— **Fáradtság, csont-fájdalmak, derék-fájás, csusz, reuma** ellen evizedek óta kipróbált jó szer a világhírű Krieger-féle Reparatör, melynek egy házban sem szabad hiányozni, mert a legjobb hájszer. Kis üveg 1 korona, nagy üveg 2 korona a gyógyszerárakban. — Postán 5 üveget 5 koronáért frankó küld az egyedüli készítő, Krieger-gyógyszertár Budapest, Kálvin-tér. Nem tévesztendő össze e kiváló gyógyszer a mindenféle betegség ellen vásári módon hirdetett különféle szerekkel.

— **Halálozás.** Az elmúlt két napban a következő haláleseteket jelentettek be az áll. anyakönyvi hivatalban: Zvelikán Antal róm. káth. 3 napos, Kecskés Mária ref. 26 napos, Orosz Ilona g. káth. 4 hónapos. Kerekgyártó István ref. 4 éves, Sinká Erzséket ref. 5 éves, Nagy András g. káth. 18 éves, Helle Julianna r. káth. 20 éves, özv. Varga Imréné ref. 59 éves, Fekete Bokor Erzsébet ref. 16 hónapos, Kardos Sándor ref. 27 éves, Sinka Eszter ref. 2 éves, Tóth Eszter ref. 4 éves, Budosó Julianna ref. 3 éves.

— **Aki taka ékoszkodik és mégis jó,** divatosan szeret öltözködni, — kérjen azonnal maradék-mintákat Karl Kasper posztógyárától, Innsbruck 412. E hírneves cég ugyanis a felhalmozódott szövetmaradékokat, melyek elegendők teljes férfi-öltönyökrz, nadrágokra, paletokra, női kosztümökre, aljakra, stb. most óriási árengedménnyel jóval a rendes áron alul adja el.

— **Külső használatra.** Testrészek fájdalmait, csuzos és köszvényes bajok és mindennemű gyuladások a „Moll-féle sóborszesz” szel gyógyítatnak biztos sikerrel. Egy üveg ára kor. 2. — Szétküldés naponként utánvéttel Moll A. gyógyszerész, cs és kir. udv. szállító által Bécs, I. Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban és anyagkereskedésekben határozottan Moll-féle készítmény kérendő az ö gyári jelvényével és aláírásával.

A szerkesztésért felelős: **A LAPKIADÓ.**

HANGAY SÁNDOR

legújabb versei

Fekete Haj Árnyékában

emmel jelennek meg. E könyv a Pesti Hirlapban s más fővárosi napi és hetilapokban nagy feltűnést keltett költeményeit fogja tartalmazni, valamint

Az ördög kútja

cimű mesedramáját.

A 160 oldalas kötet ÁRKAY LIDIA festőművésznő gyönyörű pergamen borítéku címlapjával 3. — K.

Lapunk előfizetői részére 2 korona.

!! **Megrendelhető kiadóhivatalunk útján.** !!

NYILT-TER

Serravalló

Vasas Rina-bor.

Kitüntette 1906. évi bécsi Hygienikus kiállításán.

Az állami díjjal, oklevéllel és aranyéremmel. Erősítő-szer gyengékedők lábadozók és vérszegény betegeknek. Étvágygerjesztő idegerősítő és vérjavító szer.

8000-nél több orvosi ajánlat.

Kiváló íz.

J. SERRAVALLÓ cs. kir. udvari szállító Triest-Barkola.

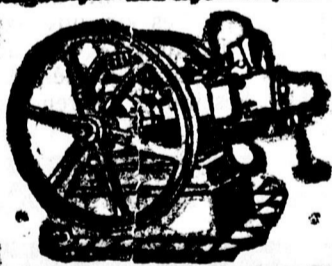
Kapható a gyógyszerárakban 1/2 L. üvegekben 2:60 Korona 1 L. üvegekben 4:80 K.

GIESSTUBER
SAVANYUVIZ

húgyhomoknál és
bőrgyógyulnál,
mint a húgyravit
megelőző szer.

CLIMAX

gyorsforgómotorok és lokomóciók 3-10 HP.
Kereskedelmi és ipari motorok 1-20 HP.

Legelőcsőbb és legbiztosabb motorok. Készletükben mindenféle motorok és alkatrészek. Készítik a legújabb típusú motorokat. Készítik a legújabb típusú motorokat. Készítik a legújabb típusú motorokat.

Bachrich és Társa
betétársaság motorgyári fióktelepe
Budapest, VI, Váci-körút 59/00

Készlet 20.000 drb.
GYÖNYÖRÜ
ROZSA
MAGASTÖRZSEKET
LEGJUTÁNYOSABBAN
SZÁLLITANAK
FISCHER és TÁRSAI
FAISKOLÁK ÉS SZŐLŐOLTVÁNYTELEPEK
NAGYENYED.

Dunkel V. K. Felsőmagyarhoni Első Parkett-gyár Részvénytársaság Kassán.

Ajánlja kitűnő tölgyfából készült sokszorosan kitüntetett parkétáit, ugynevezett amerikai, tömör és berakott kockáit jutányos árak mellett. Nedves lakásokba ajánljuk aszfaltba rakott parkétáinkat. A lerakás kiváratra gyári lerakók által a legpontosabban történik.

Rajzminták díjmentesen. Nagyban való kivitel mindenfelé.

Szövet-maradékokat

melyek nálam felhalmozódtak, áron alul, óriási árengedménnyel adok el. Ezen szövet-maradékok elegendők teljes férfi-öltönyökre, nadrágokra, paletókra, női kosztümökre, aljakra stb.

Kérjünk maradék mintákat férfi és női szövetekből

melyeket ingyen és bérmentve küld:

KARL KASPER
posztógyára, INNSBRUCK 412.

KERESET minden helységben, sa j á t

otthonában. Könnyű harisnyakötési munka. Prospektus ingyen. Karl Wolf, VII., Máriahilferstrasse 82. 0000

Illatszerek, háztartási cikkek, illatos szappanok, arc- és kéz-ápolási cikkek ruha és hajkefék, teák, cacaók, csokoládék

Általában az összes szakmába vágó cikkek legelőcsőbb beszerzési forrása nagyban és kicsinyben

„HEZ” illatszer nagy-áruház 000

Budapest, VIII., Köfaragó utca 7.

24 oldalas illatszer és háztartási árjegyzékünket ingyen és bérmentve küldjük. — Kereskedők és viszonteladók kérjék nagybani árjegyzékünket.

Boldog órái

WÄGNER „Hangszer-Király”-tól Budapest, József-körút 15 (Telefon.)

Varázsluvola ajándékkal 4 korona. Csodaráztrombita erős rézből 6 korona. Szájharmónika, dobkisérettel 3 korona. Factibalom, 15 hanggal 4 korona. Tündérharcok, állványon 8 korona. Varázshegedő, újdonság 6 korona. A milánói, párisi és londoni kiállításán kitüntetve az első díjjal. — Javítási szakműhelyek. — Fényképes árjegyzék ingyen!

Óvás! Ügyeljünk a „Wagner” névre és a 15. házszámra.

Apró hirdetések.

Krámer József tudakozó és magánkutató vállalata Debreczen Piac-utca 58. svám. Nyomoz megfigyel és informál.

Tisztességes, komoly leány, ki házi teendőiben segédkezik és kézimunkához ért, felvétetik Péterfia-utca 16 szám földszint.

Férjhez menne 32 éves árva, karcsu, barna, 150.000 kor. vagyonnal. Urak, (vagyon, vallás mellékes) akiknél gyors házasságkötés ellen akadály nincs, jelentkezzenek azonnal. „Hymen”, Eltsabeths'rasse 66. Berlin 18

Utcai butorozott szoba

előszobával azonnal kiadó Darabos-utca 7. sz.

Hajhullás ellen

lugmentes hajmosó **PIXOBIN**
lugmentes kamilla-hajmosó oxigénnel **CIWUCO**.
Ára csomagonként 30 fillér.

Füldőső:
Nemesfenyő, Rózsa, Orgona, Ibolya. Csak dásig hűen utánozza ezen virágok illatát és ezeket huzamosabb ideig tartja meg, mint az „Illatsze párná skák.” — Ára csomagonként 40 fillér.

Ha az Ön helységében nem kaphatók ezen cikkek, úgy küldjön bélyegeket 30 illetve 40 fillért és hozzá portósa 10 fillért és ezért bérmentve kapja ezen valóban megbízható szerek bármelyikét. — Gyógyszertárak, drogériák, fodrászok és egyéb szaküzletek magas rabatban és ingyenes propagandában részesülnek. — Készíti: Ciwuco Chem. Indust. Berlin. Egyedüli vezérképviselet

HOLCZER EMIL ZOLTÁN
Budapest, VIII., Szigetvári-u. 16. sz.

Legelőcsőbb es Hashajtó

(Neustein Erzsébet-pilula...)

teljesüljön minden tekintetben a hasonló készítményeket. Fenti szer mentes minden káros alkatrész től, a legjobb sikerrel használják a altest bántalmánál, könnyű székletet szerezni egy vértisztító gyógyszer sem ártalmatlanabb és alkalmasabb a

Székrekedés

legyőzése, mint a legtöbb betegség okozójára. Cukrozott volta miatt, a gyermekek is szívesen veszik. Egy doboz 15 pilula tartalommal 30 fillér. egy tekercs 8 dobozzal tehát 120 pilulával 2 korona. A pénz előre küldése mellett bérmentve.

Ovás! Utánzattól óvakodjunk hashajtó piluláit! tessék kérni! Csak akkor valódi, ha minden dobozon a törv. bejegyzés Szeut Lipót védjegy a Fihilip Neustein gyógyszerész aláírásával fekete vörös nyomásban olvasható A keres. törvény által védett csomagjainkon cégünknek rajta kell lennie.

Neustein Fülöp gyógyszerháza.

Szent-Lipóthoz Wier, Plankengasse 6.

Kapható Debreczenben: Kubek Sándor Mihailovits J., Muraköz, László, Aranyi J. gyógyszerészeknél.

CSÁSZÁRFÜRDŐ BUDAPESTEN.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar irtalmás-rend tulajdona. Elsőrangú **kenes hévízi** gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, iszapborogatások, uszodák, külön hölgyek és urak részére. Török-, kő- és nárványfürdők; hőforrás, szénsavas- és villamos vízfürdők. — A fürdő kitűnő eredményre használhatók főleg csúszóbántalmaknál és idegbajok ellen. — Ivó-kúra a légzőszervek hurutos esetében s altesti pangásoknál 200 kényelmes lakószoba. Szolid kezeléjintányos árak. — Gyógy- és zenedi nincs Prospektust ingyen és bérmentve küld.
az Igazgatóság.

Eladó

egy 10-12%-al tisztán jövedelmező, Szepességi-utca 6. sz.

ház,

5,85%-os amortizációs kölcsönrel terhelve. — Mai jövedelem 2200 korona, de 1911-ben 2500 korona volt. Még beépíthető nagy terület is van hozzá. Most

pár ezer koronával megvehető!

A bordélyházak rövid idő alatt kitelepítettnek az utcából! Nagyjövők hely! Gyári célra kitűnően alkalmas! Értekezni lehet a helyszínen, vagy a kiadóhivatalban d. e. 9—10 óráig.

281—1914. v. k. sz.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. bíróságnak 1913 V. 6328/3 számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Gustáv Heinscheiner részére debreczeni lakosoktól 150 kor. 10 fill. tőke, ennek 1913. év szeptember hó 10. napjától számítandó 6 százalék kamatai és az eddig összesen 58 kor. 22 fill. perköltés erejéig 1913. évi november hó 26-án bíróság felül foglalt és 1880 koronára becsült bntorok és egyéb ingóságok **1914. évi március hó 16. án d. n. 3 órakor** kezdetét veendő és Debreczenben Szentanna-utca 51. sz. a. megtartandó árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatok részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik.

Debrecen, 1914. évi február hó 1.

Olah Géza,
bírói kiküldött.

Jugyön
ADUNK
HASZNÁLATRA
MŰVÉSZI KIVITELŰ TŰZ ÉS
DETŐRÉSMENTES, ÚJ PÁNCÉL
TAKAREKPERSELYT
BARKINEK
Irjon
PESTMEGYEI
TAKAREKPNÉZTÁR Rt.
BUDAPEST, IV. KÖTŐ UTCA 8.

UNGHVÁRY JÓZSEF
SZÖLOTELEPEN ÉS GYŰMÖLCSFA ISKOLAJÁBAN
CZEGLED (PESTMEGYE)
Nagyobb mennyiségű
nemes gyümölcsfa-
csemetsze, boggyógyümölcsfa, vadoncser, kerítőlövénycser, **sima és gyökeres szőlővesszők**
stb. Kaphatók.

Küldje meg nekünk pontos címét.

Akkor megírjuk önnek, hogy játszva is megkereshet mellékesen, vagy főfoglalkozásként is naponta 20—50 koronát. Mindenütt, hol maganszázak, kávéházak, hotelek, vendéglők, irodák, gyárak vannak, könnyen eladható cikk. Képviseleket keresünk. Mintaküldemény és eladási utasítás ingyen.

Irjon: Wien I. Fleischarzt I. sz. a. Evergrip Abt 96, címre.

Hapag, Hamburg
(Hamburg-Amerika Linie)
Személy- és kocsiszállítás a világra minden részére.

Hamburg	Southampton	New York
Hamburg	Cherbourg	New York
Hamburg	Boulogne s. M.	New York
Hamburg	Southampton	Boston
Hamburg	Boulogne s. M.	Boston
Hamburg	Southampton	Philadelphia
Hamburg	Baltimore	Baltimore
Hamburg	New Orleans	New Orleans
Hamburg	Norfolk és Newport News	Norfolk és Newport News
Hamburg	Kanada	Kanada
Hamburg	Boulogne, Southampton, Coruña, Vigo, Liszabon	Brazília
Hamburg	Liszabon, Antwerpen, Havre	Argentína
Hamburg	Southampton, Bilbao, Santander, Gijón, Coruña, Vigo, Malaga, Cadix	Kuba
Hamburg	Nyugatindia	Mexikó
Hamburg	Észak-, Közép- és Dél-amerikai nyugati partja	
Hamburg	Afrika	
Hamburg	Keletázsia (Hind-India, Cína, Japán stb.)	
Hamburg	India (Hind-India, Ceylon stb.)	
Hamburg	Szibéria	
Hamburg	Vörös tengeri- és Perzsaöböl kikötők	
Stettin	New York—Boston	
Emden	New York	
Emden	Argentína	
Emden	Keletázsia	
Géna	Nápoly—New York	
Géna	Argentína	

New York—Panama, Costa Rica, Hayti, Jamaica, Cuba, Columbia, Nicaragua (Atlas-vonal).
New York—Brazília.
Riviera vonal (Genuától San Remo, Mentone, Monaco, Nizza, Cannesig).
Északi tengeri fürdő szolgálat (Hamburgból, Cuxhaven, Helgoland, Amrum, Föhr, Sylt, Norderney, Borkum, Juist, Baltrum, Langeoog, Wangeroogeba).
Rajnai vonal (Hamburgból a Rajnai-kikötőkbe, átrakodás Délnémetország felé).
1914. október 1-jétől kezdve
rendes havi személyszállítási szolgálat
Keletázsia
elsőrendű személyszállító hajókon
Hamburgból Antwerpen, Southampton, Gibraltar, Algier, Géna és Nápolyon át Port Said, Suez, Aden, Colombo, Penang, Singapore, Hongkong, Shanghai, Tsingtau vagy Nagaszaki, Kobe (Hiogo) és Yokohamába.
Szórakozó- és üdülő utazások a tengeren
külön-e célú berendezett gőzhajókon.
Utazás a föld körül | Földközi tengeri utazások | Nyugatindiai utazások
Indiai utazások | Északi utazások | Délamerikai utazások
Keleti utazások | Izlandi utazások | Nilusi utazások
Hamburg—Southampton—Cherbourg—New York
közötti összeköttetést fentartja
a világ két legnagyobb hajója
az **Imperator** és a **Vaterland**
szolgálatba állított 1913. júniusban szolgálatba állítatik 1914. tavaszán
280 méter (919 láb) hosszú, 30 méter (98 láb) széles, 19 méter (63 láb) mély,
5000 tona ürtartalom.
Prospektusokat ingyen és bérmentve küld a
Abteilung
Hamburg-Amerika Linie, Personenverkehr, Hamburg.
Képvisele Budapest: Palotai Gyula Baross-tér 4.

Legfinomabb elszakíthatatlan

„MIMI“

férfi gummióvszer

1 tucat	2 korona 50 fill.
2 „	4 korona 50 fill.
3 „	6 korona.
4 „	11 korona.

Diszkrétan küldi, a pénz előzetes beküldése mellett portómentesen:

PARFUMERIE

Budapest, VIII.

Kőfaragó-u. 7.

HEZ

Drágább gummi létezik de jobb nem!

**MOLL-FELE
SEIDLITZ-POR**

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle SEIDLITZ-POROK tartós gyógyhatása a legmakacsabb GYOMOR- és ALTEST-BANTALMAK, gyomorhev, rögzült SZÉKREKEDÉS, májbántalom, VERTÓULÁS, aranyer és a legkülönbözőbb NŐI BETEGSÉGEK ellen, a jóles háztiszta évtizedek óta mindegyik nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenyegetnek.

**MOLL-FELE
SÓSBORSZESZ**

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és a Moll-féle sósborszesz nevezetesen mint a fiatalok csillapító, bedőzsölészet, közhvény, csusz és a megkülönböztető követelményeit legismertebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 korona.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női szappan, a bőr gyökeres gondozásért és ápolására úgy gyermekek, mint felnőttek számára. Egy darab ára 40 fill. Ot darabé 1 kor. 80 fill. Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjegyvel van ellátva.

Fő-szétküldés:

MOLL A. gyógyszerész,

10. es kir. udv. száll. által Bécs, I. Tuchlauben 9. Vél megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesíthetnek. A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

A „Debreczen“ szerkesztősége Darabos-u. 7. Telefon 412.

Kovács Gyula és Társa Piac-utca 53. szám alatti női divat és felöltő áruházat megvettem

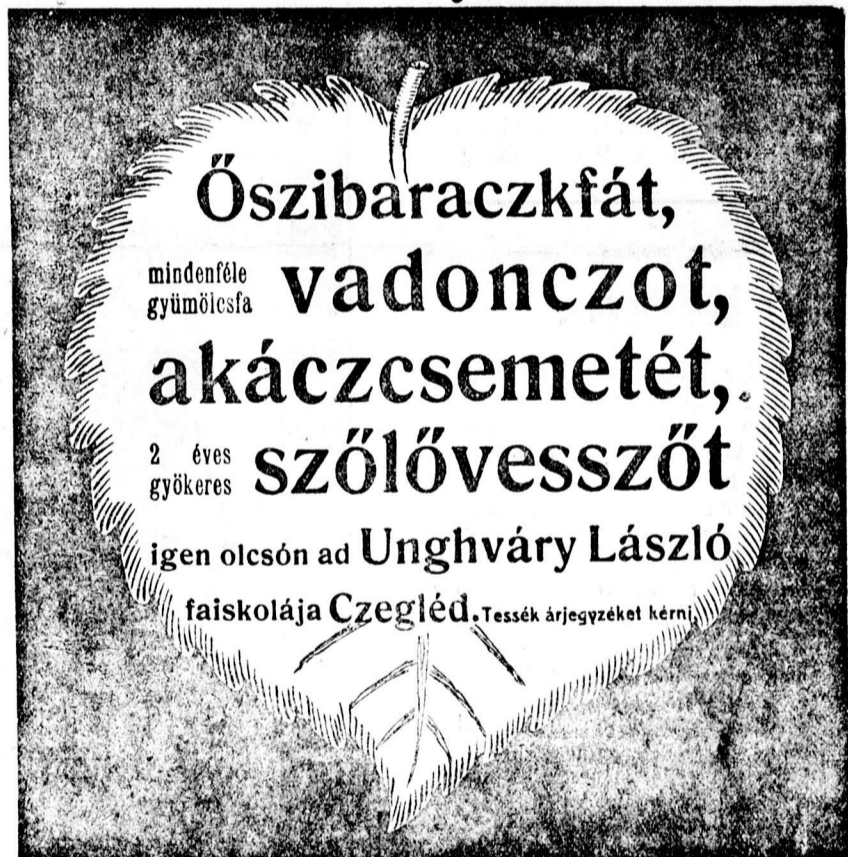
a raktáron levő áruk az alatti árakban kaphatók:

1 drb. delin blouz	1 kortól feljebb	1 drb. városi bunda mokus
1 „ pongyola	2:90	mokus béléssel 18 kortól feljebb
1 „ selyem blouz	3.—	1 „ plüs bársony kabát 10.—
1 „ lüster köpeny	4:50	1 „ leányka ruha . . . . .
1 „ divatos angol kabát	„	1 „ luster alsó . . . . .
hosszu	4:95	1 „ cloth alsó finom 3:20
fél hosszu	4:50	
1 „ tiluzsin kabát	15.—	
1 „ leány kabát	3:50	
1 „ színházi belépő	12.—	
1 „ szörme kabát	20.—	

Szörme boák, muffok, angol kelmék, selymek, delinek, creponok olcsó árban kaphatók. 00000

Tisztelettel

id. Molnár Lukács
fiók-üzlete.

Őszibarackfát,
mindenféle vadonczot,
gyümölcsfa akáczcsemetét,
2 éves szőlővesszőt
gyökeres igen olcsón ad Unghváry László
faiskolája Czegléd. Tessék árjegyzéket kérni.

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfspatz

csakis ez a valódi

kölniviz, kölniviz-pouder és kölniviz-szappan.

Kapható drogériákban, gyógyszerárakban és illatszertárakban.

Ne tessék elfogadni

Kölniviz-szappant, kölnivizet és poudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi, de sokszor utánozott JOHANN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfspatz. Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánozott kölnivizet, kölniviz-poudert és kölniviz szappant, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az Ön lakhelyen, mert a világhírű cég magyarországi képviselője:

HOLCZEN EMIL ZOLTÁN, Budapest, VIII. ker. Szigetvári-u. 16.

Egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli hol szerezhető be az eredeti minőség.

